

VII AASTAKAIK

HIND 35 MARKA

EESTI METS

METSA- JA JAHIASIANDUSE KUUKIRI

Nr. 12

DETSEMBER

1927. a.

VASTUTAV TOIMETAJA:
O. DANIEL

VÄLIAANDJA:
E. METSATEENIJATE ÜHING

Müüa raamatud,

mõned neist vanemad ja raamatuturul harilikult mitte leida:

v. **Arnold**, Russlands Wald. **Beissner**, Handb. der Nadelholzkunde. **Borggreve**, Die Forstabschätzung. **Brandt**, Fährten- und Spurenkunde. **Burckhardt**, Säen und Pflanzen nach forstlicher Praxis. **Bölsche**, Der Hirsch und seine Geschichte. **Diezel's** Niederjagd. **Diezel's** Erfahrungen aus dem Gebiete der Niederjagd. **Fürst**, Illustr. Forst- und Jagd-Lexikon. **Ganghofer**, Das Forstliche Versuchswesen in 2 B. **Gerding**, Der Schweisshund. **Hartig**, System u. Anleitung z. Studium d. Forstwirtschaftslehre. **Lorey's** Handb. d. Forstwissenschaft in 4 B. **Neudammer**, Försterlehrbuch. **Oberländer**, Die Dressur u. Führung d. Gebrauchshundes. **Regeners** Jagdmethoden u. Fanggeheimnisse. **Repetitorium** zum Neudammer Försterlehrbuch. **Wagener**, Der Waldbau u. seine Fortbildung. **Wagener**, Anleitung zur Regelung d. Forstbetriebs. **Westermeier**, Leitfaden für die Förstergütungen. **Арнольд**, Курсъ лѣсоводства. **Артамоновъ**, Курсъ низшей геодезии. **Бутурлинъ**, Стрѣльба пулей 2 кн. **Гартигъ**, Болъзны деревьевъ. **Ежегодникъ** Лѣса Д-та 1916 г. **Ежегодникъ** общ. любит. пород. собакъ 1913 и 1914 г. **Турскій**, Лѣсоводство. **Холодковскій**, Кр. курсъ энтомологія.

Address: Tallinn, Vana Posti tän. 7.

Raamatukaupl. „Bukinist“.

Müügil ka muid raamatuid mitmesug. aladelt ja mitmes keeles.
Kui Teie otsite mõnd raamatut, siis küsige meilt järele.
Vastan kirjade peale.

KÕIKSUGU
TRÜKITÖID

VALMISTAB
MAITSERIKKALT
JA KIIRESTI

TALLINNA EESTI
KIRJAST.-ÜHISUSE
TRÜKIKODA
PIKK T. 2 TELEF. 11-08

Parem seltsiline külmal
talveõhtul on

Laenatud naine.

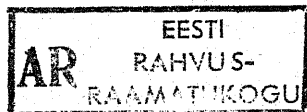
Hind 50 marka.
Saadaval raamatukauplustes.
Pealadu „Päevalehe“ raamatukauplustes.

EESTI METS

Piltidega ilustatud metsa-
ja jahiasjanduse kuukiri

SEITSMES AASTAKÄIK

1927

Tallinnas

Tallinna Eesti Kirjastus-Õhijuse trükituba, Pilt 1. 2

EESTI METS

METSA- JA JAHIASJANDUSE KUUKIRI

Toimetus ja talitus:
Tallinnas, riigimetsade valitsuse juures.
Kõnetraat 12-75.
Aadress: Kuukiri „EESTI METS“,
Tallinn, postk. 97.

Tellimise hind:
Aastas Mk. 400.—
Poolaastas „ 200.—
Veerandaastas „ 100.—
Üksiknumber 35 mk.
Välismaale 600 marka aastas.

Kuulutuste hind:
1/1 lehekülge Mk. 2000.—
1/2 lehekülge „ 1000.—
1/4 lehekülge „ 500.—
Tekstis ja kaanel 50% kallim

Nr. 12.

Detsember 1927.

7. aastakäik.

E. metsateenijate ühingu Võru osakond.

Seisavad pahemalt paremale: I rida. Metsavahid: P. Velthut, K. Moisto, J. Kähr, A. Juks, P. Siidra (revisjoni kom. liige), A. Lepp ja G. Zimmer. II rida Metsavahid: R. Vald, M. Ernits, P. Silm, A. Jõgeva, M. Kattai, E. Kaust, L. Kuhi ja K. Krebets.

Istuvad pahemalt paremale: metsnik K. Keerberg (kassapidaja), metsnik J. Müller (juhatuse liige), asjaajaja J. Kattalsepp (osak. esimees), abimetsaülem H. Jaska (revisjoni kom. liige), metsaülem A. Meema, kanis. am. M. Lind, metsnik J. Bergmann (revisjoni kom. liige), metsavaht J. Harak (juhatuse liige) ja metsavaht A. Sibul (sekretär).

Ees lamavad pahemalt paremale. metsavahtid P. Jõgeva, K. Harak, J. Arrak ja A. Pajo.

Mõtteid distsipliini tõvenduse kohta metsaametkonnas.

P. C.

Distsipliini küsimust ei ole Eesti metsaametkonnas käsitatud kordagi avalikult. Waikides on sellest mööda mindud mitte seepärast, et siin kõik nii korras oleks, vaid et sellest asjast on kujunenud metsaametkonnas delikaatse iseloomuga küsimus, millest peabki mööda minema waikides. Müüd, kus metsateenijad nõuavad endile vormiriideid ja selle saamiseks lootust on, kus meele peab tuleta-ma, et „iga vorm kohustab“, ei oleks üle-arune sellest delikaatsest asjast avalikult jut-tu teha ja kaalulise alla võtta, kas ei oleks aeg metsaametkonnas luua ühtlast ja kindlat distsipliini.

Distsipliini reeglitesse puutuvais küsimu-sis on talitanud siiaajani kohtadel iga metsa-iilen ja revident omaviiši. Reaktivatsuse poolt on see jäetud sifemiseks asjaks, millest igaüks mõis omamoodi aru saada ja käsitada oma waadete ja iseloomu kohaselt. Erakõhivad iihede ja samasuguste kõrwalekalbumiste eest mõivad iga revidendi ringkonnas olla isefugused. Erakõhivisi tuleb meil aga väga harva ette. Kõikjugu kõrwalekalbumised lõ-berivad enamasti kas kirjalise seletusega, ehk kohtu alla andmisega. Ollakse wiist arwami-sel, et inimene peab aru saama seletusest ja alluma sõna mõjule ja kus see teistiti on, ei jää midagi muud üle, kui anda kohtu alla. Distsipliini, kui kaswatusabinõu, ei ole meie metsaametkondades tarwituks ole wõetud.

Ametialaliste kõrwalekalbumiste juures ja iseäranis seal, kus see ametnikule saatusli-kuks on kujunenud, on juüidlased ka otsekohe- sed ülemused, olguigi kaudselt, kes distsipliini mõju pole tarwitanud kõrwalekalbumiste ärakõhoidmiseks. Sõna ja eeskuju jääb aga väga paljude inimeste juures mõjutuks, nagu wesi hanele. Piilituks näitaks mõiks tuua piibli jutustuse, kui 12-ist Seefuse jüngerist üks jäi äraandjaks. Kui suure Spetaja sõnad wäljawalititud jüngerite peale mõjuda ei suu- nud, kuidas mõiks siis loota, et igapäewased inimesed oma sõna abil alluwaid waos suu- daksid hoida. Distsiplinaarharistuste waral jumitakse aga inimest korrallikust õppima. Kui ametnikule korrallikkus werre on kaswa- nud ja tema ennast mõistab distsipliini alla wainutada, saab temast wõimas töömee.

Ja igaüks kes jarnastest kaswatuskoolist läbi on käinud, ei kõiista nii kergesti, et see te- male saatuslikuks saaks. Selles seisab distsi- pliini kaswataw mõju ja suur tähtsus.

Distsipliini mõistest ja tähtsusest saadakse meil aga laialdaselt hoopis teistiti aru. Sõna distsipliin tuleb waid meele wana jõhkra- karni korda, millega ametniku isik alandawalt inaha juruti. Pole ju mägede taga wael ajad, kus distsipliini sjuwenduseks parunid lastsid metsaametriffe paljaste peadega en- da ees seista ja halwas tujus sõnu ei wali- nud. Distsipliini nõudel sinatati Wene kroomu walweametriffe ja toorus ümberkäi- misel pidi tihti olema distsipliini tugewuse tundemärk. See on ka põhjuseks, miiks meil wael arwamisel ollakse, et distsipliin wole muud, kui wana aja jäänus, millest eemale tuleb hoida. Kartuse distsipliini eest oleme kahtlemata saanud kereuskiaegselt Wene- maalt. Metsaametriffude ühinguks nägid sel ajal Wenemaal oma peäülesandeks distsi- pliini ja korra wastu wõidelda, mis maksma pandud ülemuse poolt. Seepärast ei ole ka ülekarune meele tuleta-da, et kereuskiaegne Wenemaa kofku langes, nagu seebimull, just seetõttu, et seal mõitlusi alati distsipliini wastu ja seletuste waral loodeti inimesi oma kohuseid täitma sundida. Kui siis täiesti tundmatu laiadele hulladele kommunistlik organisatsioon illes kerkis, walitjes maal jarnane korralagedus ja distsipliini-nõrkus, et kommunistidel kerge oli selleaegset Wenemaa ühistondlikst korda pahupidi pöörata ja jal- ge alla tallata kõik need wabadused, mille pä- rasti nii ülemeelelitselt juubeldati efmese re- wolutsiooni päewil. Milleks seiks kommunist- liku partei jõud wõimuhaaramisel? Kahtle- mata parteis walitjemas raudses distsipliini- nis. See on ajaloo üks kõige õpetlikum näide distsipliini mõju juurusest ja seepärast wõib distsipliinist riiklikus elus ja eraldi ametkondades sedasama ütelda, mis iseloomu kohta ühiti inimese juures: parem halb, kui iisna ilma.

Distsipliini tähtsust on välisriikides alati kõrgelt hinnatud ja mitmel pool on metsa- ametkondades sisse seatud sõjawäeline kord. Nii näit. Prantsusmaal moodustab metsa-

ametkond sõja ajal metsakorpus, mis allub sõjaministrile. Metsailemad on seal kõik ohvitserid, sest enne kui nad metstaakadeemiasse vastu võetakse, peavad nad lõpetama sõjakooli ja omandama leitnandi auhanga. Nõukogu Wenese on metstaametkonnas maksima pandud kord, mis nõrgem ei ole, kui tsari-aegne. Ka meie naabril Lätis on metstaametkond hästi distsiplineeritud. Hästi distsiplineeritud metstaametkond võidakse ka meie rahwa filmis juurema lugupidamise. Ei ole kahtlust, et ühe sõjalise iseloomuga ametkonna kohta ei oleks ka riigikogus sõandatud sõndlusi kõrtsnikkudega ette tuua, nagu seda kord pensioniseaduse lugemise ajal metstaametkonna kohta öeldi.

Wanaaja distsipliin oli halb ja kõlbmatu, ei kõlba meie metstaametnikkude kogemused selles asjus mõistavaltust ja ka tsari-ajast. Eesti riiklikus elus peab iga kodanik ja ametnik waba olema alandamast seisu-korrist. Distsipliin peab ametniku isikliku uhtuse jätna puudutamata. Distsipliini mõiste kallal on töötanud meil ja seda meie olude kohaselt waadeldud kaitsewägi. Kaitsewäes wälja töötatud distsipliinimõiste võib igale ametkonnale olla wastuwõetaw. See on hästi wäljendatud kaitsewäe uues sijemäärustikus kokkuwõetult järgmiselt: „Kaitsewäes peab maksima kindel ja teadlik distsipliin, mis on rajatud isamaa-armastusele, riigustatusele, kohusetundele, autundele ja kutseuhtusele. Siemine side peab olema rahwaga tugew ja kindel. Kohuseid peab täidetama truult ja täpselt. Silmakirja teenimine, et ainult ülemuselt rahulolemist leida, pole lubatav.“ Samale tugewale moraalsele alusele peaks rajatama distsipliin ka metstaametkonnas. Wastuwaidlematult tarwiline on, et distsipliin peab olema kindel, s. o. et iga käss peab wastuwaidlematult täidetama, et alluwa asi ei ole enam arutada, kas antud käss on küllalt hea tema arwates; alluwa asi on waid mõelda, kuidas kässu täita. Distsipliin peab olema ka teadlik, s. o. et alluwa peab teadma, mispärast tema kässu täidab ja kui otsekohe näha on, et kässu täitmine kohalikkudele oludele ei wasta, siis sellest teatama oma ülemusele, et oodata uut kässu, kuid mitte jättes kässu täitmata, pärast seletada, et sellel ehk teisel põhjusel kässu täitmine wõimatu oli, kuna ülemus arwamisele jäi, et kõik korras ja käss täidetud. Sga metstaametniku töö

ja tegevuse aluseks peab olema ka isamaa-armastus. Kaitsta ja kaswatada oma isamaa warandusi on metstaametkonna pealisesanne. Kuid kui peaksid „murdma marutulele Taara wiimsed tammepuud“ selle sõna otsekohekes mõttes, kui lahingupiirkonnas peaks tarwis olema metsti maha niita, siis olgu metstaametkonna esimene ülesanne oma isamaale ohwerdada metsti ja iseennast — et elada wõiks Eesti. Riigustatus peab riigi metstaametniku sanne juhtima ja teda hoidma igast ettemõttest, mis Eesti riigile kahjulik. Mets, kui parim peidukoht, ei tohi Eesti riigi waenlastele warjuks olla, seda peab nägema metstaametniku walwas film. Kohusetunne peab metstaametkonnale meele tuletama alati tema ülesandeid ja kui ka metstawaranduste wäljakäitumiseks riigi käest on end mobiliseerinud poliitilised parteid, jäägu metstaametnik oma kohustele truuks, kaitstu ja kaswatagu tema alla usaldatud metsti. Mutunne ärgu lubagu metstaametnikku alatute mõtetega kodanikkudega tegemist teha ja wanast ajast pärit inetule wõi ja munade wastuwõtmise kombele, kui see weel kuskil peaks olema järele jäänud, tuleb teha lõpp. See ei wasta metstamehe autundele. Kutseuhtust on praegusel ajal metstamehele rohkem tarwis, kui kunagi enne, see peab metstameest eraldama igasugustest metstaga hangeldamise kampadest. Seisku metstamehe uhtus selles, et ta ei tööta metstas mitte iseendale, waid riigile, tulewastele põlwelele ja terwele inimsoole. Siemine side peab olema rahwaga tugew ja kindel. Kui metstaametniku kohus on metstast eemale tõrjuda igasugu konksu-mehi, peab metstaametnik ka näha oskama rahwa tõiseid tarwidusi ja neid piüüdima rahuldada. Metstahoiu poliitika, mis taksitab maal meie riiklist ülesehitust, on kahjulik rahwamajandusele. Ei saa tähendamata jätta, et meie metstapoliitikas karemat aega on tundunud sarnane tendents ja see on sünnitanud meie metstaasjale juuremat kahju. Metstajagajatele on see annud põhjust seletada, et metstamaterjalide saamine kohtadel on kuni wõimatuseni raskestatud ja meie metstajade walitus seda pahet kõrwaldada ei suuda. Rahwaesitus on juha algusest peale metsta-walitusust tema seirukohist wälja juruma hatanud. Suured wirnad tähistatud juhtnõore, isjamaarusti ja ka metstaseadusi näitawad metstaametkonna juurt taganemiseed ja

mahajäetud positsioone kuni tema juhtiva asutuse kapituleerumiseni, s. o. metsade peamalitjuse kaotamiseni. Ei aidanud mingisugused seletused, et meie metsamajandus on rajatud moodsamale teaduslikule alusele, et siiski on seatud kiire ja korralik asjaajamine, et metsa juurekasvu on raienormidega koostööstatud jne. Olesk asjata seletada, et jarnane mõistlus metsaametkonna vastu oli väljamaeldud ainult selleks, et metsi jagada. Meie metsaametkonnal puudus meie olude kohane taktika, puudus sisemine side rahwaga. Ei matja ka salata, et ühes metsadega üle tuli ka palju ametnikke, kes rahwaga mitte ainult sisemiselt sidet pole pidada suwinud, waid koguni rahwale waenulikkust on üles näidanud. Seejärel tuleb meie metsapolitiika liiwaasamise põhjusti otsida ka metsaametnikkude ridadest ja konstateerida, et alus, millele rajatud on distsipliin metsaametkonnas, on sisemiste sidemete suhtes rahwas waga nõrk.

Sga ametkonna peamine ülesanne on eeskujulikult korda seada oma ametiala. See on võimalik ainult siis, kui walitseb ametkonnas kindel distsipliin. Ettetoodud mõistete kohaselt siiski seatud distsipliin ei kiwistats, waid wastuotsja, hingestats metsaametkonna tegevust. Kord, mis selle wajalisse seataks, olesk ilendaw kõigile. Ja metsaametkond wõidak seisukoha, mis temal riiklikus elus olema peaks.

Toimetuse märkus. Toimetus awaldab eesolewa kirjutuse muutmatalt, et võimaldada tutvustada metsameeste pere laiemaid ringkondi oma enese pere üskitute liikmete waadete ja arwamistega. Sellega ei ole aga toimetus mitte tahtnud alla kriipjutada, nagu olesk ta kõikide ettetoodud waidetega päri, ja loodab, et lugejate ridadest selle küsimuse puhul sõna wõetakse, jättes ka enesele wabaduse tarwiduse korral ülestõstetud küsimuse juure tagasi pöördma ja oma waatekohti wäljendama.

Metsaseemnete idanemiswõime määramisest koduses majapidamises.

B. Matisen.

Müüd, mil saabunud aeg metsaseemnete kuuwatamiseks, olgu asjaosaliste tähelepanu juhitud seemnete hindamisele koduses majapidamises.

Maist-aastalt pühendab põllumajandus ikka enam tähelepanu wiljaseemnete sordarendusele ja kontrollimisele, sest nende asjaolu mõju maatulunduslikus jaagis on ilinene. Metsaseemnete juures (ma mõtlen siin ainult kodumaa oaspuude piiratud liike) ei oma sordiküsimus pea mingit tähtsust, seda olulisem on aga seemne headuse-idanemiswõime kontrollimine, arwesse wõttes metsaseemnete kõrget hinda (200—300 mk. nael).

Selle küsimuse otstarbekohasele lahendamisele on pühendanud rohket tähelepanu pea kõikide maade metsawalitjused ning tulemusel on — riiklikud metsaseemne kontrollasutused — riiklikud metsaseemne kontrollasutused wäljakatseajamade juures. Meil teostab jarnase iseseiswa asutise puudumisel metsaseemnete kontrolli põllutööministeeriumi seemnekontrolljaam.

Katseasutiste kontrollile alluwad riiklikud metsaseemne ostu-müügi tehingud ja ka riiklikkude seemnekuuwatiste jaadused. Weel juuremad on katseasutiste teened metsaseemnete headust mõjutawate tegurite selgitamisel ja ühtlaste katsemeetodite wäljatöötamisel, mis võimaldab kõigjal saadud andmete wõrdlust.

Soolimata sellest, on wältimatu kodune metsaseemnete idanemiswõime proowimine oma tarbeks, ta on kiire ja igal ajal teostataw. Kuid ka siin saadud andmed olgu teistega wõrreldatavad ja ilimaks eesmärgiks olgu — maksimaalse idanemiswõime kindlakstegemine. Need asjaolud nõuawad ka koduselt seemnekontrollimiselt teatud ühtlusi meetodites, kui ka erilist hoolt ülesande enda täitmisel.

Möödunud suwel oli nende ridade kirjutajal juhusega tutvuda metsaseemneasjandusega kodumaal. Selgus äärmiselt mitmekesisus seemnete idanemiswõimete määramise wiisi-

des ja puudused selle teostamises, mis on tingitud peamiselt asjatundmatusest. Näiteks idandati meil metsfondades seemneid mullas, turba vahel, joojamblal, taldrikul, kas kahe riide, wati või wilbi vahel, millest pealmit niisutatatakse weega, taldrikul 4—5-kordsel kuivatuspaberil kaetud teise taldrikuga, Steiner'i ja wäikese-möödulistel Jakobseni aparaatidel ja ka pooleti wees olewal telliskiwil, millel ajub wilt. Samajugune ebahühtlus wälises ka idandamis temperatuuris ja wätlusaja kestwuses: nii idandati ühed toa temperatuuri juures — ainal, teised soojas ahju peal ja kolmandad — seemnekuivatises. Enamasti on katfeks waid 100 tera, mis omakorda joodustab juhulduft. Seetõttu on arusaadawalt andmed wäga erinewad ja annawad sagedasti põhjust etteheideteks seemnega warustamisel iifitute metsfondade poolt.

Nimetatud puuduse kõrwaldamises saadeti möödunud talwel igasje riigimetsfonda metsawalitjuse poolt 1 sawist idandamisaparaat, 100 tera tarwis, n. n. Tartu mudel. Mõte oli ju kena, kuid kahjuks ei wõi selle teostamiswiihi kuigi õnnestunuks pidada. Nii ei saa iegi tegefikus elus seemne headuse määramil rahulduda 1 proowit, s. o. 100 tera andmetega, kus on võimalik wiga kuni 10%, waid neid peaks olema wähemalt 4—6. Seda 1 aparaadiga teostades kulub kõige paremal juhul 3 kuud ja fiin on juba raske garanteerida hühtlust idandamis tingimuis; ka pole see aparaat ise konstruktsioonilt laitmatu. Kuid, et need aparaadid metsaülematele kätte saadeti ilma igasuguse juhatuskirjata, see on see kõige suurem õnnetus. Tulemuis oli pea igalpool täielik pettumus juba peale esimest katfet ja nagu selgus — just katfetegija oskamatuse tõttu, kuna oneti samade aparaatidega on saadud iilikooli metsakaswatusse kabinetis iiliõpilaste katfetel 3 a. kestel wõrdlemisw rahuldawaid tagajärgi.

Üldise pahena esineb pea kõigi meetodite juures seenetus, eriti rohke on ta just metsfondadesje saadetud sawiaparaatide juures. Niikõlku seemnekontrolljaama tähelepanekutel joodustawad seenetuse lewimist: eostega inifiteeritud wesi, umbne õh, õhus lendlew tolm; katfetes enestes — idandamise aluste (nagu õnaratega sawiplaadi, kuivatuspaberi, tahilapi jne.) wahetamatus ja halb aparaadi puhastamine. Wastuabinõuna oleks fiin: keedetud wee tarwitamine niiskus-

allitana; õhumahelduse eest hoolitsemine iga katfe eriti õhutamise teel, kõrwaldades iga päew umbes 1 tunniks pealmise kattenõu (=klaasi), õhutifukulatfiooni wõimaldamises on wajaaline Tartu aparaadi juures asetada alusplaadi ja kattenõu ääre wahele fiilud, moodustades nii õhulõhe; õhus leiduma tolm wastu on ainuie abinõu — piinlik puhatus ruumis, kus toimub katfe (näit. puhastatakse seemnekontrolljaamas ruume tolmuiimejaga). Pearõh tuleb panna aga idanemise aluste puhastamisele, wähemalt kord nädalas wees keetmise teel mineraalset 10 minuti kestel; kuivatuspaberid kui alused tulewad lihtjalt iimber wahetada. Iga uue seemne partii katfe alustamisel tuleb läbi keeta kogu aparaat.

Tartu aparaadil tuleb küllaldajae wee iimbumise wõimaldamises puurida auk fiilindrifujulise sawist kahise, selle ülemise serwajust alusplaadi alla. Siis tungib wesi ka tahifijemusse.

Iidandamisel, olenematult meetodilt, on joowitaw temperatuur kõrgem tawalikust tubafest. Nii tarwitatakse seemnekontrolljaamades ööpäewa kestel maheldumat temperatuuri — lõunaks tõstetakse 30° C-ni ja fiis langeb ta järgmises hommikus tubafe temperatuurini.

Seemne headust ifeloomustawad järgmised faktorid: idanemise energia — esimese 8 päewa kestel idanenud seemnete*) arw (100 tera korral otsekõhe %), iidine idanemisprotsent — 20 päewa kestel idanenud seemnete arw (mida madalam on idandamis temperatuur, seda pikemad on need perioodid), absoluutne kaal — 1000 näilijelt terwe tera kaal grammides (meie ofaspuudel 5,5—6,5 gr.) ja puhatusse protsent — seemnete üldkaalu ja näilijelt terwete terade kaalu wahetord, määratud umbes 20 gr.-lise keetmise seemneproowi järele (nii männi kui ka kuuse juures peaks olema 95%).

Seemnete ostu-miüigi kui ka fiilwinormi findlaksmääramisel tuleb arwestada n. n. tarwitamiswäartuse*) :=

*) Iidanemise loetakse seeme, mille idu katf forda pikem seemne terast.

*) Gebrauchswert-Moöbe järele.

puhujate % \times idanem. %, mis
100

metfajeenete kõrge hinna tõttu on juure majandusliku tähtsusega. Idanemisprotsendiks võetakse keskmine vähemalt 400—500 terast, kusjuures ei arvestata üle 10% keskmisest kõrvalkalduvaid proove.

Kõik loetletud tingimused on lihtsalt ja ilma juurema kulu ning maevata teostatavad n. n. Jakobseni idanemisaparaadil, misjulgune lihtjastatud kujul oli tarvitusel juba mitmes endises kroonumetskonnas. See koosneb klaas- või pleekinõust umbes 30×20 jm. (6 proovi — 600 tera tarvis) pinnaga wee jaoks, üle selle 2 klaasriba laiuslega 9 jm., milledele asetatud jämedast lõngast heegeldatud auuline aluspadi 9×9 jm. (selle aset võib täita ka mitmekordne filter-

kuivatuspaber), millel asetseb jama juur tahtilapp (puuvillalõngaste flanellist tahtidega) ja kõige peal kuivatuspaber — idanemisalus, millele asetatakse à 100 tera. Üksikse auramise arahoidmiseks tuleb katta iga katse klaaslehtiga või mõne muu auguga klaaslehti, mis võimaldab tarbeks nende vahetamist ja desinfectiooni.

Metfajeenete proovimist teostab väikeses ulatuses sooviijale ka D. U. metfajasvatuse kabinet. Kõige huvitatud metfajailematel tuleks soovi korral jaata keskmine seemne proov, minimaalselt 100 gr., aadressil Tartu, Via t. 46, Metfajasvatuse kab., juure lisa-des andmeid: käbide korjamise kohta, aja ning kuivatamisaja kohta. Saata võiks alates jaanuarikuu teisest poolest.

Hollandi metsamajandus.

K. Verberg.

Ebatootvate maade väljaandmise määruste arutamisel ministritevahelises komisjonis olevat seletanud minister Tief, et hädaldamine meie metsa vähesusest olevat aluseta, sest on metsata maid, nagu Holland ja teised, kes elavad paremini kui meie („Vaba Maa“ nr. 191 — 17. aug. 1927.). Ministrid oma seletuses („Postimees“ nr. 236 — 1. sept. 1927.) toonitavad, et praeguse rahva sündivuse ja surevuse suhete juures ei ole põhjust arvata, et kuigi palju metsamaad võiks tulla koloniseerimise alla, kuid see nõue tekiks rahva tihenemise juures, mil metsamaid põllumajanduse jaoks tuleks võtta, nagu seda näeme Taanis ja Hollandis.

Arvan, et ülaltähendatud mõtteavalduste puhul ei oleks üleliigne lähemalt tutvuda nimetatud maade metsanduse seisukorraga. Sel põhjusel toon allpool tähtsamad jooned Hollandi praegusest metsandusest ja selle arenemisest.

1. Metsapoliitika.

Holland kuulub metsavaesemate maade hulka, sest metsa on vaid 7,6% üldpinnast. Suure rahvatiheduse tõttu

kasutab põllumajandus kõiki paremaid maid, ja metsa alla on jäänud vaid võrdlemisi väike ala.

Endistest suurematest metsamassividest on järele jäänud vaid üksikud vähemad metsad, ainult paljude kohtade nimed tuletavad veel meele endist metsarikkust.

Metsade kadumine sündis paralleelselt maa eraomanduseks muutumisega.

Mets suutis end alal hoida ainult rahvavaesemates kohtades, kus maa ühiskondlik omandus püsis kauem ehk kus tekkis suurmaaomandus. Ajajooksul aga hakatakse tunnustama ikka rohkem metsa rahvamajanduslikku tähtsust, eriti tema suurt väärtust põllumajanduses. Selle järeldusel püüavad hoida nii riik kui ka avalikud asutused ja kogukonnad metsapinda kahenemise eest ning otsivad teid, kuidas suurendada metsa-ala kõlbmata maade arvel.

Tervelt 13,3% maa-alast ehk 436 tuh. ha on Hollandis kõlbmatuid maid, mis koosnevad soodest, rabadest, lendliivadest ja luidetest. Osa seda maad oleks kõlblik põllukultuuri jaoks,

kuid ligi 200.000 ha võiks arvatavasti metsastada. Suurem osa kõlbmatuid maid asub Ida-, Kesk- ja Lõuna-Hollandis, ainult vähem osa Läänes — mere kaldal.

Praegused metsad asuvad laiali pilatult Ida-, Kesk- ja Lõuna-Hollandis, peaaesjalikult diluviaal-liivastel muldadel.

1925. a. andmete põhjal võrdub Hollandi metsapind 249.000 ha, mis järgmiselt jaguneb:

43.300 ha tammemadalr. all ehk	17,50%
29.700 " muu " " "	12,00%
21.000 " lehtmetsa " " "	8,00%
142.000 " okasmetsa " " "	57,00%
13.000 " legendikkude " " "	5,50%

Iga elaniku peale langeb 0,037 ha metsapinda, s. o. üle 10 korda vähem sellest, millest võiks jätkuda sisemaa tarviduste rahuldamiseks. Selle metsapinna vähesuse peale vaatamata ka praegune sisemaa väike metsamaterjalide hulk omab suure tähtsuse põllumajanduses ja väiketööstuses.

Metsa kuuluvus omanikkude järele on järgmine:

Riigimetsad . . .	11.740 ha ehk	4,70%
Kogukonna metsad	19.000 " "	7,60%
Seltside ja ühisuste metsad	2.500 " "	1,00%
Erametsad	216.000 " "	86,70%

Varemalt oli riigil rohkem metsa, kuid 1822. a. algas riigimaade müük, mis võttis iseäranis suurt hoogu peale sellekohase seaduse avaldamist — 1848. a.

Kõik riigimaad kavatseti ära müüa, sest oldi arvamisel, et vaid eraalgatusel on ainuõigus majanduslikult tegutseda. Sarnane arvamine sai saatuslikuks metsadele — nad hävinesid.

Vast möödunud sajangu lõpul määrati tehtud vigu ja jõutakse veendumusele, et eraalgatusel metsamajandusele siiski head ei ole loota. Riik asub järelejäänud riigimaadel metsamajandust korraldama: 1899. a. asutatakse riigimetsavalitsus (Staatsboschbeheer), kel-

lele üle antakse tolleaegsed riigimaad — 2000 ha metsa ja 12.300 ha kõlbmata maad.

Metsade ja kõlbmata maade ostmisega suurenes 1926. a. see ala 36.000 ha, millest 10.850 ha kõrgmetsa ja 850 ha madalmetsa.

Lendliivade ja liivaluidete metsastamine tunnustati riikliku tähtsusega ülesandeks. Vanemad määrused ei mõjunud kuigi palju lendliivade vähendamiseks, ainult luidete kinnitamine oli tagajärjerikkam.

Riigimetsavalitsuse loomisega on paranenud seisukord selles suhtes, kuid ka praegu on lendliivade pind 11.000 ha, liivaluuteid — 40.000 ha.

Veel enne riigi metsavalitsuse loomist, millega tunnustati riigimetsade tähtsust, asutati 1889. aastal selts „Nederlandsche Heidemaa-tschappij“, mille üheks ülesandeks on kõlbmata maade kultiveerimine metsastamise abil ehk heina- või põllu- maaks muutmise teel.

Nimetatud selts, läbi viies suuremaid metsastamise töid, on võimsat hoogu annud metsanduse edendamiseks nii eraisikutele kui ka kogukondadele ja seltsidele.

Riigimetsavalitsus ja -selts annavad metsanduslikku abi kõikidele kogukondadele ja ühisustele, kuna eraomanikkudele riigimetsavalitsusel seni ei olnud võimalik seda anda koosseisude vähesuse tõttu.

Suurematel eraomanikkudel on küll oma metsaametnikud, kuid enamus kasutab seltsi abi.

Paljudes kogukondades on rohkesti kõlbmatuid maid, missugused kuni viimase ajani ainult tähtsuseta tulu andsid lammaste karjamaadena, turba lõikamisega jne. 1907. a. avaldatud määruse põhjal võib riik anda kogukondadele kõlbmata maade metsastamiseks tehnilist kui ka rahalist abi. Seda määrust on väga rohkesti kasutatud: peaaegu kõik kogukonnad, kelle valitsemisel oli kõlbmata maad, on astunud sellekohaseid samme ja vähemalt osagi maid metsastanud. Valitsusega sõlmi-

tud kokkuleppel otsustati 45 kogukonnas üle 13.000 ha kõlbmata maad metsastada, sellest oli 1924. a. 6.500 ha metsaks muudetud. Riik annab metsastamiseks protsendita laenu, kõige rohkem 80% metsastamise kuludest ja igatahes mitte üle 200 guldeni hektaari kohta (1 gulden — 150 Emk.). Laenu tagasimaks 50 a. kestvusel. Kogukond on kohustatud alal hoidma laenu abil metsastatud pinda alati metsana ning majandama teda vastavalt riigi poolt heakskiidetud kava järele.

Kuni viimase ajani oli kogukondade metsamajapidamine kaunis korratu, nüüd on olukord muutunud riigi metsametsnikkude valve tõttu. Riigimetsametsnikud juhivad ka metsastamise töid.

Peale kogukondade mets kuulub veel mõnele seltsile ja ühingule, kuid need on võrdlemisi väikesed metsaosad.

1905. a. asutatud looduskaitse — täpselt loodus-mälestusmärkide alahoidmise — seltsil on praegu 1.800 ha metsa ja ligi 1000 ha muud maa-ala, mille alalhoidmine muutmata seisukorras soovitavaks tunnustatud.

Nimetatud selts on omandanud rohkesti omapäraseid looduse mälestusmärke ostuteel, alal hoides neid ähvardava hävinemise eest. Seltsi maaomanus on üle maa laiali pillatud 20 suuremas ja väiksemas üksuses.

Erametsad, mille kogupind ligi $\frac{9}{10}$ kõikidest metsadest, on väikestes osades. Ainult üksikutel omanikkudel on 1000 ha suurused metsad. Kõige suuremaks metsaomanikuks osutub valitsev suguvõsa, kellele kuulub 7.190 ha, mis täielikult korraldatud ja kus metsamajandus kõrgel järjel; samasugune seisukord on ka mitmetes muudes suurmetssaomanikkude metsades.

Väikeomanikkude metsamajandus jätab ka praegu veel palju soovida.

Metsade tähtsus ei piirdu puhtmajandusliku küljega. Üksikud metsad annavad Hollandi ühtlasele madalale maastikule mitmekesisema ilme. Põldude ja niitude vahel asuvad metsatukad moodustavad head tuulekaitset,

sest ilmastik on harilikult tuuline: vaevalt 2% on täiesti vaikseid päevi, kuna tormipäevade arv kaunis kõrge, ka on tavaline tuule kiirus suur.

Ka tervishoidlikult on tiheda rahvaarvuga Hollandis metsadel suur tähtsus.

Olles teadlikud metsa väärtuses ja tähtsuses, püütakse teda hoida tulekahjude eest; metsa tulekahjude eest kinnitavad kaks vastastikkust kinnitusseltsi.

Metsandusliikude teadmiste levitamiseks antakse välja populaarset metsakirjandust, plakateid ja lendlehti, eriti metsakahjurite ja metsatulekahjude üle. On olemas kaks metsamuuseumi.

Esimesed katsed metsandust riiklikus ulatuses arendada on vaid poolsada aastat vanad. „Nederlandsche Heide-maatschappij“ asutamine 1889. a., riigi metsavalitsuse loomine 1899. a., edasi 1907. a. määrus metsastamise toetuse üle — olid esimesed abinõud metsanduse tõstmiseks.

Esimene metsaseadus on 1917. a. pärit.

Välke puusaaduste sissevedu maailmasõja päevil mõjus rängasti Hollandi metsade peale. Mitmed ilusad metsad ja koguni alleed ja pargid langesid kirve all. Et võimalik oleks raiumist piirata, ilmus 1917. a. metsaseadus, mille põhjal vastaval ministril oli õigus raiumist keelata, et „looduse mälestusmärkide“ ja noore metsa hävinemist takistada, raiekeelde välja andes; valitsusel oli seaduse põhjal õigus ka erametsi rekvireerida.

See seadus oli maksev 1917.—1922. a., millise aja kestes 160 raiekeeldu välja anti.

Olude normaalsemaks muutumisega kaotab see seadus oma tähtsuse ja selle asemele ilmub 1922. a. uus seadus, mille alla kuuluvad ainult seltside ja avalikkude asutuste metsad, kuna erametsaomanikkude jaoks seadus ei ole maksev.

Seadus sisaldab rea metsakaitse nõudmisi, eriti abinõusid putukate hädaohu ja tulekahjude vähendamiseks.

Metsa kasutamine sünnib vastava ministri poolt heakskiidetud kava kohaselt. Kui mõni asutus soovib metsa omandada alalhoidmise otstarbel, siis võib riik rahalist abi võimaldada juhul, kui metsa omandamine ja alal hoidmine üldhuvides soovitav. Sarnase omandamise korral võib raiumist aasta peale keelata.

Erametsad ei ole riigi poolt kaitset seni leidnud. 1926. a. on erametsaomanikkudel ära jäetud tulumaks metsamajanduse sissetulekutest.

Kõrgem kool Wageningen'is annab kõrgema haridusega metsateadlasi, kes suuremalt osalt teenistust leiavad laialistes Hollandi kolooniates. Metsnikkude ettevalmistamiseks on 2-aastased kursused. Uurimistöid korraldab 1919. a. asutatud riigi metsanduslik katsejaam.

2. Metsakasvatuse ja kasutus.

Üksikutest puuseltsidest kõige rohkem on esitatud mänd: peaaegselt puhtate puiestikkudena võtab ta oma alla 55% üldmetsapinnast. Mänd algab levima siin vast 15. sajangul. 19. sajangu alul on teda igale poole metsastamiseks tarvitatud, kuid peaaegselt siiski kanarbiku nõmmedel ja lendliivadel. Ka mitmed lehtmetsa- ja tammeraiestikud uuendati männiga.

Männimetsadest läbiraiumisel saadav peenmaterjal leiab tarvitamist põlumajanduses ja aianduses. Suurema osa era- ja kogukondade männimetsades raiering ei ulatu üle 60 a., kust metsamaterjalid lähevad peaaegselt tugipuudeks.

Vähesed vanemad männimetsad annavad head ehitusmaterjali. Männi suurt majanduslikku tähtsust tunnustades ollakse praegu teadlikud, millist hädaohutu tähendab seni puhtmännikultuuride eelistamine.

Teiste okaspuude tähtsus on märksa väiksem: kuusk peapuuseltsina on esitatud ainult kohaliselt, peaaegselt tuleb ta ette aga segus teistega.

Abies't kasutatakse istutamiseks noorte männikultuuride ridade vahele

ehk juba vanemate kultuuride alla maapinna katmise otstarbel.

Euroopa lehis (*Larix*) kannatab vähjahaiguse all, kuna Jaapani lehis (*L. leptolepis*) vastupidavam ja elujõulisem

Pseudotsuga'ga on katseid tehtud kanarbiku-nõmmede metsastamisel.

Liivaluidete kinnitamiseks osutusid peale mitmete katsete kõige kohasemateks must mänd (*Pinus austriaca*) ja Korsika mänd (*Pinus Laricio Corsica*), olles vastupidavamad tuule mõjule.

Mäemändi (*Pinus montana*) tarvitaakse ainult luidete harja ja rohkesti tuule all kannatavate nõlvade metsastamiseks; kohati on tarvitatud ka meremäändi (*Pinus maritima*) luidete kinnitamiseks. Viimane esineb Lõuna-Hollandis Belgia piiri lähedusel ka talumetsades.

Lehtpuudest on suurema tähtsusega tamm ja pöök.

Parkainete saamiseks oli tamme madalmetsa käsitus veel hiljuti tähtsam majandamise viis tugipuude majanduse kõrval. Kunstlikkude parkainete valmistamine on kooremajanduse tunnuduvalt vähendanud: mitmed metsad on põllukultuuri alla võetud ehk männiga uuendatud. Lõunas ja idas leidub ka tamme kõrgmetsi: puu leiab kasutamist ehitusmaterjalina, läheb veeväravate jaoks kanalites, mööbli- ja tollasepatööstuseks.

Pöök on laialiselt levinud ja moodustub kohati ilusaid puiestikke, eriti niisketil lubjarikastel saviliivamaadel; puhtates puiestikes soodustab ta tihti toore huumuse tekkimist. Puu läheb väiketööstuses vähemate tarberiistade ja mööbli valmistamiseks, samuti ka küttepauks.

Teised lehtpuuliigid esinevad harva peapuuseltsidena.

Punane tamm (*Quercus rubra*) esineb pargipuuna, kasutatakse teda ka metsas II rinne moodustamiseks. Jalakas ja pärn on omapärasemad puud Hollandi maastikus: nad esinevad igalpool alleepuudena teede ääres ja ilupuudena majade ümber. Jalakas leiab

mööbli- ja töllasepatööstuses tarvita- mist.

Kanada pappel esineb rohkesti niis- ketel savi- või värsketel liivamaadel parkides, teda kasutatakse puukingade valmistamiseks.

Maapinna parandamiseks eelkultuu- rina või vaheleistutamiseks leiab levi- mist valge lepp. Selleks otstarbeks kas- utatakse ka kaske ja P r u n u s'e liike. Must lepp esineb madalmetsades ja üksikute puudena märgadel niitudel.

Vaher, saar, kastan, valge akaatsia ja C a r p i n u s esinevad ainult üksiku- tena puudena metsas ja parkides.

Pajusid leidub peaaegaliselt jõgede ja kanalite ääres.

Kõlbmata maade metsastamine al- gas 19. sajangu esimesel poolel. Selleks kasutati pea erandita mändi, mida esi- algu tihti ettevalmistamata maapinda küiliti. 19. sajangu teisel poolel muutus harilikumaks männi istutamine, tarvi- tades sügavat maapinna harimist (ku- ni 40—45 sm. sügav.) esialgu labidate- ga, pärastpoole atradega.

Alul istutati 1-a. taimedega, sajangu lõpul — aga 2-a. koolitatud taimedega, sest loodeti sellega rutem töö tagajärgi näha.

Kultuuride tegemisel tarvitati kunst- väetist, ka rohelist väet.st. 19. sajangu teisel poolel kasvas jõudsasti okasmets- sade pind, kuna lehtmetsa ja eriti mal- dalmetsa ala tunduvalt vähenes.

1833. a. oli lehtmetsi 137.000 ha, okasmetsi — 32.000 ha; 1925. a. oli lehtmetsi 107.000 ha, okasmetsi 142.000 ha.

Viimase 30 a. kestvusel on metsan- dus asunud ikka rohkem teaduslikule alusele.

Väljapaistev Hollandi metsateadlane v a n S c h e r m b e e k tähendas juba 1890. a. tarvitatava metsauuendamise viisi puudulikkuse peale, mille põhjoo- ned: sügav maapinna ettevalmistamine, ainult männi istutamine, paljasraie 40 kuni 60 a. raieringiga.

Alalise iseloomuga metsamajandus nõuab metsa uuendamisel mulla bioloogi- lise ja füüsikaalsete omaduste vääri-

list hindamist. Uuemat ajal on kõik puüded sihitud maapinna produktiivsu- se tõstmise peale, kasutades selleks vastavate leht- ja okaspuude maapinna parandavaid omadusi.

Mänd püütakse selle tõttu nüüd tõr- juda keskmistele ja viletsamatele bo- niteetidele; ainuvalitsejast puust muu- tub ta kaasvalitsejaks parematel boni- teetidel.

Mändi kasutatakse ka eelkultuurina tamme, pöögi, lehise, Pseudotsuga puiestiku loomisel. Viimased puuseltsid külitakse või istutatakse pärast männi- kultuuri tegemist männi alla; vahest külitakse ka teised puuliigid ühel ajal männiga.

Parematel muldadel tõrjutakse välja mänd eelnimetatud puuseltside poolt. Ka eelkultuurina kasutatakse seal juba rohkem kaski ja valget leppa. Iseäranis häid tagajärgi on saavutatud valge lepa eelkultuuriga, tihti kasuta- takse sel korral ka roheline väetise sis- sekülmist.

3. Metsakaubandus.

Holland on metsamaterjalide sisse- veo maa. Ka kõikide sobivate maade metsastamine ei suuda palju siin muuta.

Ehitusmaterjalid, tugipuud, paberipuud, liiprid ja igasugused teised met- samaterjalid tulevad ülekaaluvast ulatu- ses välismailt. Ümbertöötamata mater- jalide, vineeri, tselluloosi, puulaastude jne. sissevedu on tollivaba, kuna ümber- töötatud materjalid maksustatakse 5—8% suuruses asja väärtusest.

1924. a. tarvitati puusaadusi 121 miljoni guldeni eest, sellest olid sise- maalt pärit ainult 8 miljoni guld. eest, nii siis ainult 6,6% üldisest tarvidusest. Vähesuse peale vaatamata omavad si- semaa metsamaterjalid suure tähtsuse põllumajanduses, aianduses, kallaste kinnitamisest ja väiketööstuses.

Laialist kasutamist leiavad tugi- puud.

1917. a. oli tugipuude tarvidus 122.700 fm., aga juba 1924. a. — 255.000 fm.

Tugipuude sissevedu sünnib Saksa-
maalt, Poolast, Soomest ja Rootsist, ku-
na Hollandi oma metsa ainult 30—
35.000 fm. annavad.

Maailmasõja päevil oli Holland sun-
nitud tugipuid suuremal määral oma
metsadest ammutama, mille tagajärjel
nad ka raskesti kannatasid. Sellekohane
hindamine 1918. a. näitas, et tugipuid
andvate metsade tagavara võrdub ai-
nult 420.000 fm.

1924. a. sisseveetud ehitusmaterjali-
de hulk võrdus 2.107.000 fm., sellest
tuli:

Soomest . . .	835.000 fm.
Saksamaalt . . .	352.000 „
Rootsist . . .	351.000 „
Venemaalt . . .	261.000 „
Lätist	105.000 „
Mujalt	203.000 „

Nagu sellest tabelist näha, sammub
esikohal Soome, jättes teised kaugele
tahaplaanile; Saksamaa ja Rootsi sisse-
vedu on aga peaaegu võrdne, kuid vii-
mastel aastatel jääb Saksmaa tunduvalt
maha.

1922. a. ümmarguselt	84,4 milj. Emk.	est ehk 9,4% se	le rühma üldväärtusest
1923. a. „	36,9 „ „	„ „ 2,6% „	„ „ „
1924. a. „	55,0 „ „	„ „ 3,1% „	„ „ „
1925. a. „	186,1 „ „	„ „ 11,0% „	„ „ „
1926. a. „	264,0 „ „	„ „ 14,4% „	„ „ „

Meie väljaveos esinevad peasjali-
selt ümbertöötatud sortimendid. Nii on
Hollandisse välja veetud tähtsamaid

	1922. a.	1923. a.	1924. a.	1925. a.	1926. a.
Lauad ja plangud	25,1	31,7	50,4	176,0	243,4
Propsid	0,3	—	—	2,9	9,9
Vineer ja toolipõhjad	—	1,7	4,2	5,4	6,4

Nagu arvudest näha, on iseäranis
suur tõus kahel viimasel aastal — lau-
dade ja plankude väljaveos, kuna prop-
side väljaveo kasv arvatavasti tuleb se-
letada sellega, et nad lähevad läbi Hol-
landi transiidina Saksamaale.

1927. a. esimesel poolel on Hollandis-
se sisse veetud metsamaterjale:

1. Soomest . . .	162.277 fm.
2. Poolast . . .	140.200 „
3. Rootsist . . .	115.421 „
4. Lätist	40.792 „
5. Saksamaalt . . .	27.013 „
6. Eestist	23.277 „
7. Tschehhoslov. . .	22.190 „
8. Venemaalt . . .	12.035 „

Nagu sellest näha, seisab Eesti kau-
nis kaugel Hollandi üldsisseveos, kuid
Eestile on Holland üheks tähtsamaks
metsamaterjalide turuks.

Eesti metsamaterjalide väljaveos on
Hollandil võrdlemisi tähtis koht, eriti
viimastel aastatel.

1925. ja 1926. a. seisab Holland tei-
sel kohal meie metsamaterjalide välja-
veos. Väljaveetud materjalide hulk ja
väärtus kasvab (1922. a. on erand) pü-
sivalt, nagu järgnevast tabelist sel-
gub: *)

Puu- ja puutööstussaadusi läks
Hollandisse:

puutööstussaadusi aastate järele miljo-
nites mk.:

Üksikute saaduste järele on väljave-
du kujunenud 2 viimasel aastal hulga ja
väärtuse suhtes järgmiseks:

*) Kõik järgnevad andmed E. Statistika-
Keskbüroo väljaannetest „Väliskaubandus“.

	1925. a.		1926. a.	
	H u l k	Väärtus mk.	H u l k	Väärtus mk.
I) Metsamaterjalid ja saadused:				
1) ümbertöötamata:				
männipalgid	101,7 k.-j	8.130	—	—
kuuselatid	10.854,9 "	714.150	—	—
haavapakud	—	—	32.662 k.-j.	2.536.370
propsid	58.680,3 "	2.873.550	176.526 "	9.857.010
2) ümbertöötatud:				
liiprid	7.139 "	642.540	23.902 "	1.516.760
lauad ja plangud . .	10.076,7 stand.	175.990.150	15.166,5 stand.	243.376.000
vineer	64.028 klgr.	2.340.540	34.157 klgr.	1.367.090
vineerist toolipõhjad	62.651,7 "	3.075.550	94.824 "	4.999.499
tisleri- ja treialitöö .	8.504 "	485.000	6.101 "	370.000
II) Paber ja paberikaup:				
kirjutuspaber	86.411 "	2.554.800	338.538 "	9.537.560

Võime suurt tõusu märkida propsi-
de, liiprite, laudade, toolipõhjade, kirju-
tuspaberi väljaveos; kuna 1926. a. esi-
nevad esimest korda väljaveos ka haa-
vapakud, kaovad aga männipalgid ja
kuuselatid.

Üldiselt on metsasaaduste ja paberi
väljaveol kaaluv tähtsus Eesti ekspor-

dis Hollandisse, sest nimetatud ained
moodustavad üldväljaveo väärtusest:

1922. a.	—	98.6 %
1923. a.	—	96.8 %
1924. a.	—	91.7 %
1925. a.	—	96.3 %
1926. a.	—	94.0 %

„Eesti Metsa“

**tellimiste vastuvõtmine 1928. a.
peale on avatud.**

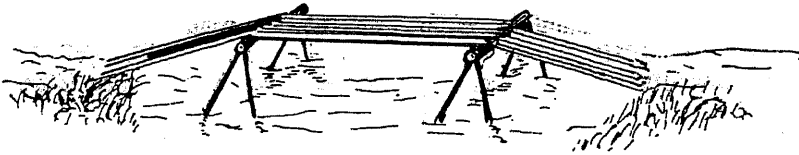
**Rutake tellimistega, et leife saatmisele
vafet ei jääks.**

Tõkkesillad.

R. U n.

Metsades taastavad sageli käimist, iseäranis kevadisel ajal, ojad, kütjad veesise orud ja madalikud. Läbikäimise võimaldamiseks on tarvilikud tõkkesillad. Neid ehitatakse mitut moodi. Kõige rohkem on leida koha peal maha raiutud puud, milleid mööda lati abil üle käiakse. Weetõusu ajal ujuvad tõkkesillad wee peal, mis ülekäimist väga raskestab, ehk selle koguni võimatuks teeb.

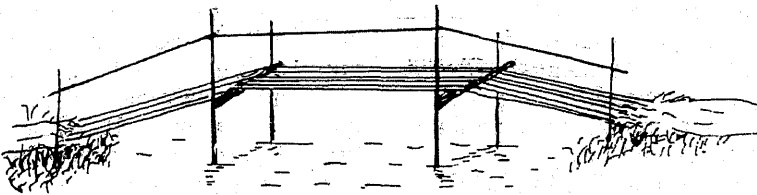
dal 5 jülda pika tõkkesilla ehitatud, ilma mahetoeta, 2 jülda kõrge kraavi põhjast mõõdetud — odavast materjalist. Tõke on kindel, praegu veel tarvilik, ehk küll ta juba 9 a. wana on. Ehitan selle silla (pilt nr. 3) joonistuse kirjeldusega, mille järele on võimalik pika wahega tõkkesilla ehitada. Silla konstruktsioon on lihtne ja otstarbekohane: postid I on 8 tolli jämedad, postid II 6

Joon. nr. 1.

Metskondades leidub tõkkesilla mitmet tüüpi, on püstitatud postid ja nende peale käimiseks tahitud palgid või latid pandud (pilt nr. 1), või liidakse maa sisse teibad, fännitatakse neid sidemega, mille peale pannakse lauad ehk latid käimiseks (pilt nr. 2). Mi-

tolli jämedad, latid ab ja cd on 27 jalga pikad ja ladwast 2 tolli jämedad, nad on postide I külge naelaga fännitatud. Nende toed f ja g on otsaga posti sisse ning lattide ab ja cd sisse lastud ja naelaga löödud. Latid h ja i on lattide ab ja cd külge naelutatud.

Joon. nr. 2.

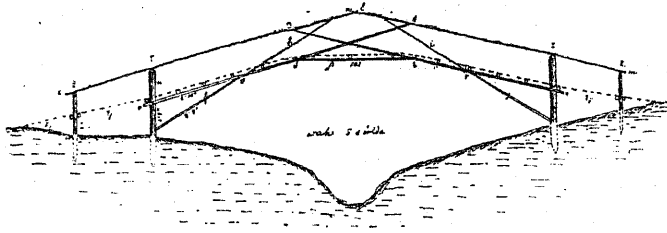
lõiged ehitused on seal head, kus kevadist weetõusu ja jääraitu ei ole, ning weji wõi pori sügaw ei ole. Kus nimetatud taastused olemas, seal puuduvad meil tõkkesillad, läbikäimine on sületud. See näitab, et metsaüle-mad ei oska odawaid pikawahelisi, ilma toeta, tõkkesilla ehitada.

Saksilased on okupatsiooni ajal 1918 a. Raiksaare metskonnas metsaülema maja ligi-

latid ab ja cd on sõlgpunga p seotud, mille pikkus 10 j. on. Toed f ja g on 9¾ j. pikad. Wahede ao ja er pikkus on 8 ja 10 tolli. Lattide wahede pikkused postid I ja II peal on joonistusest näha. Sõlgpool, kus latid kohtuvad, on nad naeltega üksteise külge löödud. Lattide a, o, s, t, r, c peale on löödud 4½ j. pikkused peenikesed latid ja nende peale naelutatud käimiseks lauad (wõib tarwitada

ka tahutatud latte), joonistuses punktiirjoonega üles kähendatud. See sild on 5 jilla mahega, peenikestest odavast materjalist ehita-

Stin kohal tuletan meele, et sakalased Pärnumaal endiste Wene riigi metsadega väga heatahtlikult ümber käisid. Nad and-

Joon. nr. 3.
Sild Laiksaare metskonnas.

tud, praegu 9 a. wana, ilma remondita. Silla ehitas ofupatsooni ajal 1918. a. noor Saksa metsoahwitser Gribkowshy oma meesetega.

jid tuba ja raha kultuuride tegemiseks ja kraawide kaemamiseks, üteldes: „Wirtschaften Sie wie früher, ohne Störung.“

Hylastes cunicularius Er kuuse kultuuride hävitaja.

V. Matiisen.

Käesoleval sügisel, arvatavasti tingitud üleliia kuivast ja kuumast suvest, on meie 2—10-a. kuusekultuurides muutunud saatuslikuks kuuse musta niinemardika *Hylastes* (*Hylesinus*) *cunicularius* Er hävitustöö. Nii oli nimetatud mardika vigastuse tõttu 26. sept. s. a. ära kuivanud Tartu metskonnas Ropka vhtk. kv. 71. 5-aastases kuuseistanduses, istutatud 1926. a., umbes 50% taimedest. Ülejäänute kallal jatkas mardikas parajasti hävitustööd, seega on ka need valdavas enamuses surmale määratud.

See väikene 3,5—4,5 mm. pikkune kooreürasklane on olnud meil seni võrdlemisi kõrvalise tähtsusega, kuna ta Saksamaal on maisitika järele kahjulikumaid.*) Mardika lennuaeg on varakevadel, aprilli- ja maikuul; munad muneb ta kuuse-, harvem männikändude ja kasvavate puude juurtele või tüve juurmisele osale, kus hiljem tõugud koore all korratuid käike uristavad. Kuid peakahjurid pole tõugud, vaid

täiskasvanud mardikad, kes suve teisel poolel ja sügisel 2—10-a. kuusekultuuridesse tungivad, nii lennult kui ka maad mööda ja puukeste koore juurekaelas ja tüve alumises osas ära näriavad. Harukordadel vigastavad nad ka puutüve ülalt poolt. Närimispilt sarnaneb suuresti kärsaklase, *Hylobius abietis*'e omale. Närimine sünnib ringkujuliselt ja koor on läbistatud kuni puuni; vigastatud puukesed lõovad närtsima, eristavad vaiku ja lõpuks hukuvad paratamatult. Mardikas on üle talve juurte ja kändude koore all, harvem maapinnas.

Kaitseabinõudest on mõjuvam kändude põhjalik juurimine, püünistena — 1 ha kohta 100—200 värsket 20—30 sm. pikkust kuusekoore tükki, asetatud niine osaga vastu maad, millelt rohi kõrvaldatud. Nende alla kogunenud mardikaid on kerge hävitada. Koori tuleb uuendada iga paari nädala järele, hea on kui neid veel tärpentiiniga niisutada.

*) Kess-Beck-Forstschutz 1927.

Lühike ülevaade Haapsalu metskonnast.

J. A. Põllumees.

Haapsalu metskond asub Lääne maakonnas, lääneosas. Üldpinda metskonnas on 7648,5 hektaari, millest soo ja raba alla kuulub 1868,2 hekt. Metskonna ümbruskonnas elab 950 asunikku, kelle majapidamisetingimused viletsad, sest põllupind on kehv ja kivine. Metskond koosneb 28 iseäralisest tüükist, mis põhjast lõunasse 40 klm. pikusel ja läänest idasse 30 klm. laiusel maa-alal on laiali pillatud.

Metskonnas on 5 metsnikku, nimelt: Kilsu, Keskvere, Lähtru, Vormsi ja Noarootsi. Vormsi metsandik asub Vormsi saarel, 15 klm. veeteed Haapsalust, ja Noarootsi metsandik üle Haapsalu lahe, Noarootsi poolsaarel. Vahtkondi on metskonnas 17.

Palgamaad metsnikkudel ja metsavahtidel on laiailipillatud lapikesed, külma liiva- pae- või vesise pinnaga; suuremalt jaolt halvemad maa ääred ja metsavahelised heinamaa sõõrud, nii et nende harimine ja heinamaade kasutamine kuidagi tööd ega vaeva ei taha tasuda. Paljudel on heinamaad 20—25 kilom. elukohast kaugel, kuhu amet ja aeg ise tegema ei luba minna. Ja kui sealt kauguselt kord hein kodus, siis on see läinud palju rohkem maksma, kui selle osa heina turult ostes. Niisama ka eluhooned ja loomalaudad lagunevad krediidi puudusel, ei saa parandusi läbi viia; kuid parandusi ja ehitusi ei ole peale mõne üksiku juhtumise ette tulnud.

Metskonna asukohas märjal aastajal puhub enamasti tuul läänest idasse või loodest kagusse (NW—SO). Tasane ja lainetaoline maapind koosneb oma alumistes kihtides palöozoolistest formatsioonidest, kannab aga kohati ka alumise siluuri aera pealmisi tundemärke, mille piir Haapsalu lahest läbi kuni Palivereni, s. t. jaamani käib. Seepärast leidub aluspõhjal peale lubjakivi ka merglit ja lubjakildkive (pae-kive). Sellele aluspõhjale kandsid

kaenozoilise aera quartäär perioodi diluviaalse aja jäliugustikud kiviprügi, rähku, sinist savi ja liiva peale.

Viimase alluviaalse aja mõju on siin veel vähe märgata, peale madalamate kohtade, kus on suuremalt osalt kujunenud turbarabad.

Puuseltse on metskonnas: mänd, kuusk, kask, tamm, saar, haab ja must lepp. Mänd on enamuses, kuid kuusk ei taha üle 40 aasta enam hästi elutseda, hakkab seest mädanema ja muutub alaväärtuslikuks küttepuuks. Peale nende on veel leida: pihlakas, kadakas, sarapuu, paakspuu, toomingas ja valge lepp. Osalt leidub ka välismaa puid: *Larix sibirica*, *Larix europ.* ja *Abies pectinata*.

Väga suurel arvul läheb metsa asunikudele ehituspuudeks, nii et metskonnas on juba kuni 1935. a. langid ette aetud. Haapsalu metskond ei jõua ehituspuudega asunikke varustada, nii et paljud on pidanud juba käesoleval aastal teistest metskondadest, nagu Piirsalust, Vigalast ja Märjamaalt, ehituspuid tooma.

Metskonnas valmistatakse ka igal aastal riigiarvel väikesel arvul tarbe- ja küttepuid, mis kohalikkudele elanikkudele ja omavalitsuse asutustele müüakse. Iga aasta on ka küttepuid lankisid väikestes osatükkides oksjoni teel müüdüd.

Palvekirju — neid sajab kantseleise kui vihma läbi katkise kantseleikatuse, kus soove avaldatakse, et neile ja neile juure planeeritaks maid ühes noore või keskealise metsaga, kas karjamaaks või muuks. Eks rahvajutt olegi tõsi, et riigikogus jagavat kristlased taevariiki ohtralt tahtjatele ja koondlased jälle metsi. Teadmata alles, missugune erakond hakkab jagama merd?...

Kultuure on metskonnas igal aastal tehtud 20—30 hektaari, suuremalt osalt männikülid; ka kaheksaastaste männi-

tainede istutamisi on tehtud, mis kõrgemal, kuival liivasel pinnal hea edu- ga on kasvama hakanud. Ka külid on suuremal osal õnnestunud.

Metskonnas on ka teist aastat olemas männikäbide kuivatismaja, kus seemneid külimiseks korraldatakse. Et Läänemaal rahvas kehvalt elab ja otsib igasugu kõrvalteenistusi, selle tõttu leidub siin ka rohkesti käbikorjajaid. Käbi vakast maksti 115—130. marka. Seeme tarvitatakse oma metskonnas, kuid ka teisi metskondi on seemnetega rahuldatud.

Ka metsaravitsemise töid on viimastel aastatel tehtud — küll harvendamise ja puhastamise teel. Seda tööd on tehtud korralikult ja ettevaatlikult, noor mets mahajäänud risust, kuivama lõõnud ja teiste alla kängu jäänud puudest puhastatud, nii et puhas ja tiheduse poolest ühesugune noor mets on järele jäänud. Ka on noorte kasumetsade pealt vanad, otstarbeta puud ära koristatud, et nad oma laiade okstega ja mõned veel lüngus olekuga noorte puude latvu ära ei rikuks.

On ka puhastatud vanu kraave, niisama ka väikesel viisil tehtud uusi.

Vahtkonnad on kõik jagatud kvartaalidesse, mille keskmine suurus umbes 20 ha. Läbiraiutud uued kvartaali sihid on aetud läänest idasse ja mõnigi metsavaht on selle eest hoolt kannud, et sihtide peale uuesti kasvama lõõnud võsud on ära hävitatud.

Metskonnas on ka laevametsa ploki olemas, kust meremehed laevade ehituse materjale saavad. Isegi Hiiuma ja Muhusaare meremehed käivad iga aasta laevamastipuid ja kalamehed rüsa (mõrra) vau viimas.

Metskonnas on olemas ka Eesti metsateenijate ühingu osakond, kuid tema tegevusest kuuleme õige vähe — peaaegu mitte midagi. Istutakse ja oodatakse vagusi, et: „mis teised saavad, seda saame meie ka.“ Suuremal hulgal osakonna liikmetel puudub igasugune huvi koostöötamiseks. Ühingu tegevuse peale vaadatakse liig, pea-

liskaudselt ja ükskõikselt. Ei arvata ka tarviliseks oma ajakirja tellida ega lugeda, sest: „oleme ju vanad metsavahid, endisel ajal saime läbi, mis tarkust meile nüüd rohkem tarvis läheb!“

Metsavargusi tuleb metskonnas väikesel viisil ette, ja needki, kes sellega hakkama saavad, ei soovi kohtuga asja lahendada, vaid tasuvad heatahtlikult oma „patu palga“ kantseleisse ära. Ainult mõni üksik armastab kohtuga end metsavarguses kuulsamaks teha. Ka on ette tulnud juhtusid, et metsavahid vargate küüsi on langenud. Mõni aasta tagasi sai metsavaht R. metsavargalt niisuguse „sauna“, et pidi maakonna haigemajas kaua põdema, enne kui paranes ja ametisse võis asuda. Üheksa suurt peahaava, mis sel korral küll paranesid, et jätta veel seni oma paha mõju avaldamata.

Jahilindude ja loomade poolest on metskond üsna vaeseks jäänud. Kadunud on uhked põdrad ja kaduma kipuvad nobedad metskitsed. On küll ka veel kitsesugu olemas, kuid aast-aastalt vähenevad needki metsa uhkused. Niipea kui kits metskonna piiridest juhtub väljapoole piire minema, siis on temakese elupäevad loetud ja ta on salaküti saagiks saanud.

Jäneseid oli mõni aasta tagasi veel hästigi leida, kuid viimastel aastatel on asi teiseks muutunud, needki on õige tunduvalt vähenenud. Peale kahejalgsede salaküttide on veel noori jäneseid hävitamas neljajalgsed küttide „kütid“, keda vabalt lastakse ümber hulkuda.

Jahilindudest on iseäranis põldpüü õige väheseks jäänud või koguni kadunud. Mõtust saab veel õige harva näha. Laanepüüd ja rabakanad hoiavad küll ka veel oma sugu alal, kuid harva juhtud neid nägema. Tetri puutub siiski veel silma, aga ka nende arv on suuresti kahanenud. Parte leidub veelgi — nimelt rohkemal arvul Matsalu lahes.

Nugis ja saarmas on kadunud; kuid tuhkur ja nirk on veel metskonnas elutsemas;

Karusid, hunte ja ilveseid ei ole olemas, kuid reinuvader-rebaseid luusib siiski veel siin ja seal. Et kuulsa kanavarga nahk hästi hinnas, on nendegi sugu silmnähtavalt vähenenud. ... Oravat saab ka õige harva näha. Kana- ja

raudkulle on väikesel arvul silma puutunud. Vareseid, neid on „must tuhat“ olemas, vähemal arvul ka harakaid ja pasknääre. Laululindudest väga suurt puudust ei ole — kõige rohkem on siirstamas vinte.

Pardi- ja hanejaht Amuri kallastel.

P. E.

„Jahilugusid jutustades jäta iseenast ikka jutustusest välja,“ seletas piipu hammastelt võttes vana auväärt metsaülem: „Siis ei saa sind keegi luiskamises süüdistada.“ Nihutasin vanale klaasi „vaba veega“ ligemale ja vastasin: „See oleks ehk tarviline suures seltskonnas, oma vahel võiks ju mõne jahiloo ka iseendast jutustada.“ Vana tõmbas piibust tubli sõõmu, nuusutas klaasi „vaba veega“ ja vandus: „Et kurrat seda Saksa solki võtaks, kultuurriigi saavutus, kuid Hiina hansha oli sellest tõesti parem. Meil omal ajal Hiina piiri ääres,“ jätkas vana ja võttis klaasist tubli lonksu: „sai hanshat rohkem pealemäärimiseks kaasa võetud. See oli tarviline iseäranis kevadisel linnujahil, kui tihti jalad ja vahest ka üleni külma vette tuli end kasta, kuid pärast hanshaga hõõrudes viga ilmaksi ei juhtunud.“ Nägin, vana oli jutustuse tujus ja küsisin: „On samaseid asju ka teiega juhtunud?“ — „Aga kuidas siis, võin teile jutustada ühe väikese loo linnujahist, kus tublisti sai supelda.“

Elasin tol ajal H. linnas Amurimaal. Oli kätte jõudnud märtsi lõpp. Amuri legendikel lõõtsus niiske kevadine tuul ja keerutas tolmu ja väikesi kive linna tänavailt üles. Alles nädal tagasi paukus külm ja tuiskas lumi, nüüd aga uppus linn tolmupilvedesse. Kevad saabus järsku: tuul keeras põhjast lõunasse ja pani lume sulama. Silmanähtavalt kadus talve vaip, vesi hakkas ojaades nirisema ja laia Amuri jäisel pinnal tekkisid suured veeloigud. Kõigest nädal kibedat heitlust — ja kevad oli

talvest võidu saanud. Nii sünnib see ükka imelisel Amurimaal, kus metsas kaisutades kasvavad põhjamaa kuusk ja metsviinamari ja luhtadel õitsevad liiliad ja lõhnab maarjahein. Vaevalt saab siis südames targata igatsus kevade järele, kui juba rinda paisutavad võimsad kevadetuuled, kauged mäed ja laiad legendikud, mis talve otsa tardunult silmapiiril seisnud, loorivad end kevadise sinaga. Nagu rändlinde lõunast põhjapoole tõmbab, nii meelitasid sinavad kaugused vanu metsamehi kitsastest linna tänavast välja vabasse loodusesse. Kuid veel oli vara. Veel kattis Amurit paks jääkord. Küll teatasid telegrammid lõunast jäämineku üle Amuri jõe harudel, H. linna all oli aga vaevalt märgata vee tõusu.

Päevpäevalt läks aga Amur sinisemaks ja kui möödus jälle nädal, oli jää pragusid täis ja valmis mere poole liikuma. Jõe kohal lendlesid üksikud pardiid, kadudes veeloikudesse, mis jää peale tekkinud.

Nüüd ei võinud enam püsida linna piirides, kevadeõhku oli vaja sisse hingata laiadel legendikkudel, vaja oli esimesed pardi- ja haneparved vastu võtta kõlavate pussipaukudega.

Ammugi oli laskemoon valmis seatud, ammu oli suur; laia põhjaga paat Amuri kalamehelt ülesõiduks üüritud. Perenaine valmistas veel toidumoon ja pakkis selle seljakotti. „Kuivikud ja soola nädala tarvis, muul kraamil pole tähtsust, saab elada jahisaagist,“ seletasin perenaisele. „Aga piiritus?“ küsis hoelas perenaine. „Paat pudelit

pakkige sisse, kui tuleb puudus, saab Hiina piiri tagant.“ — See oli külma rohi. Juba kõlistas voorimees ukse taga. Üks, kaks, kolm oli laskemoon, toidukraam ja põdranahkne magamiskott presentii nõõritud, püss seljas ja minek lahti. „Ei karvakest, ega sulekest,“ soovib perenaine jahile kordaminekut õnnesõnadega.

Väljas vingub vali tuul. Voorimees ronib pukki ja tõmbab mütsi kõvemini pähe. Vaevalt puudutab ohje, kui juba hobused lendavad: see on eht Siberi sõit, kus aiste vahele rakendatud hobune nagu maa külge tõmbab, kuna trendidesse asetatud hobune kõrval tuhatnelja kihutab, et oma paarimehele aiste vahel järele jõuda. Amuri kaldal leian kolm jahiseltsimeest ees. Oli muidugi kokku räägitud, mis ajal koguneda. Misesugused mitmeladilised harrad seal seisid! Kõigepealt paistis silma hiiglakasvuga Vene aristokraat Polosnõi, pärit Peterburi kõrgemast seltskonnast, suurte protežeedega härra, kes lõpetanud ülikoolis kolm fakulteedi, kuid selle peale vaatamata mitmed aastad järgmööda töötas Amuri maal, ihu ja hingega kinni kasvades suure ja metsiku looduse külge. Polosnõi kõrval näeme väikese kasvuga, kuid tüsedat Amuri maa päriselanikku, goldide suguharust, pilul silmega ja alati naeratava näoga. Tema nimi on Nikolai Kimm. Vanemad on temale eurooplase nime annud ja koolitanud, kuid vaevalt pääseb ta koolipingilt, kui juba tagasi on oma kodumaa metsikul pinnal. Kolmanda, pika ja kuivetu, härra nimi on Behrsin. On selge, et ta rahvuse poolest lätlane. Seda tema ka ei salga, kuid ka ilmiski sellest ei kõnele. Kord küsisin, miks ta Lätimaal metsameheks ei hakanud. Ta punastas ja seletas: „paruneid teenida on häbiasi.“ Meist said jahiseltsimehed. Kõik meie, kokkutulnud, olime ühel viisil köidetud suurte metsade ja laiade lagendikkude külge ja harrastasime jahti kui suuremat lõbu.

„Kas on kindel, et teiselpool Amurit väikesed harujõed jääst vabad on,“ küsisin kaldal paadi ääres seisvalt kalame-

helt. „Ju eile on jää maha tulnud,“ seletas kalamees ja lisas juure: „ka Amuri jää võib praeguse tuulega iga minut liikuma hakata, kas ei oleks parem, kui laseksite jää ära minna enne kui üle lähete.“ — „Seda ei või, meil on tähtis luhtadele jõuda just jääminekuks, siis on kõige parem lennuaeg,“ seletas gold. „Aga kui üleminekuajal jää liikuma hakkab,“ hoiatas kalamees. „Siis tuleme kaldale tagasi.“ vastas Polosnõi ja paadist kinni haardes jätkas, „lukkame paadi jääle.“ Tasakesi libises paat ühisel kätepingutusel kaldalt vesisele jääle. Viskasime pakid sisse ja hakkasime paati edasi ajama. See oli raske töö. Kohati, kus jää kuiv, tuli kaikkaid paadi alla panna, kohati, kus jää purenenud, seisime püsti paadis ja lükkasime utjadega jääpankade vastu toetades paati edasi. Amuri jõgi on H. linna all üle kahe versta lai ja kulus mitu tundi enne kui üle saime. Sealpool kalda ääres mustas saarte vahel lage vesi. Oli õhtu jõudnud ja tuul pööris põhja. Seadsime masti üles ja tõmbasime purje peale. Vuhisedes lendas paat saarte vahelt läbi väikese jõe suhu ja sealt vastu vett mööda jõge edasi. Jeõkaldad olid kaetud madalate põõsastega, ümberringi laotusid laiad luhaheinamaad, mis üle külvatud väikeste järvedega. Juba liuglesid noolena läbi õhu üksikud pardid, kuuldus kaugelt metshanede kaagutamine, kuid meie ei lasknud end segada, vaid purjetasime agarasti edasi. Kuid siiski õõ jõudis kätte enne kui soovitud kohale saime. Tirisime paadi kaldale. Varsti põles kaldal tuluke ja teevesi kees tule kohal kannus. Põõsaste vahele löime telgi üles. Sinna peitsime endid tuule varju, mis õõ peale ikka jäisemaks muutus. Sõime õhtust ja kostitasime üksteist linnast kaasa võetud maiustega. „Et hommikuse lennu ajaks kohale jõuda, tarvis vara, kui vähe näeb, liikuma hakata. Ja seepärast otsekohe magama,“ seletas gold. „Kuid enne peab tubli käraka võtma, siis pole nii külm riidest lahti võtta,“ andis head nõu Polosnõi. Olime sellega nõus ja

tegime väikesed „klahvid“. Siis rullisime lahti põdranahksed magamiskotid ja võtsime riidest lahti. Üks moment, mil kotti pugusime, oli külm, kuid varsti tõmbus ihu soojaks ja uinusime, väsinud rännakust.

Puhus vali kirdetuul, kui varahommikul kraami paati kogudes selle vette lükkasime. Purjega sõita ei saanud, tuul oli nüüd vastu ja ristlemiseks oli jõgi kitsas.

Hommikuse külmaga oligi aerudega töötada parem kui paadis seista. Kui linnast umbes 20 versta eemal sihile jõudsim, oli suur valge väljas. Jälle tõmbasime paadi kaldale ja kinnitasime ketiga paju külge. Hommikune lennu-aeg oli küll möödas, kuid üksikud pardid keerlesid veel järvede kohal. Jättsime kraami paati ja ruttasime püssi proovima, nagu seda esimest paugutamist nimetatakse. Võtsime seisukohad sisse pika kitsa järve ääres. Vaevalt sain end põõsa taha peita, kui silmapiirilt tuli nähtavale kolm linnukuju, keda esiteks raske lennu järele arvasin hanedeks. Madalalt lennates läksid nad pikki üle kitsa järve. Põm-põmm lasksin ja üks kukkus alla. See oli haruldaselt suur merepart (крахаль). Põmm-põmm, põmm-põmm tulistati nüüd jälle paarist püssist ja vaevalt jõudsin paukude suunas end pöördä, kui kuulidena üle pea vuhises väikeste mustade partide (гиркя) parv. Põmm-põmm, ja üks partidest eraldus, hakkas kõrvale ja allapoole laskuma ja kukkus viimaks teisele poole jõge. Ruttu jooksin paadi juure, tegin selle lahti, läksin üle jõe ja otsisin parti vast pool tundi enne kui üles leidsin. Parti on väga raske leida, kui ta kohe kivina otse alla ei kuku, ja seepärast olin õnnelik, kui tagasi jõudes leidu näidata võisin teistele, kes vahepeal mitu pauku lasksid ja igäihel mõni part käes oli. Ootasime veel veidi aega, aga hommikune lend oli lõppenud. Jahti võis pidada veel järvede juure hiilimisega, arvasime aga paremaks lõpetada ja õhtust lennuaega ära oodata. Nüüd viskasime paadist kõik kraami õlgadele ja

sammusime kaldalt umbes versta kaks eemale suurema järve kaldale, kus põõsaste keskel telgi üles löime ja endid sisse seadsime pikemaks ajaks. Põõsastest tassisime kuivi puid, keetsime lastud pardid ära. Merepart haises aga niivõrd kaladest, et see kõrvale tuli panna. Goldil olid ka kalapüügiriistad kaasas ja ta läks Behrsiniga kalale. Kalasaak osutus aga väikeseks, kuid ka need praadisime ära. Nii kadus päev toimingutes. Õhtu eel hakkas vihma sadama.

Partide lend oli õhtul väikene ja niisama ka järgmisel hommikul, kus hulga peale ainult 3—4 parti juure laskisime. Veel ei olnud Amuri jää edasi liikunud ja suur edasilend peale hakanud. Vihma hakkas tugevamini sadama ja teine päev tuli telgis mööda saata. Jutustasime jahilugusid, võtsime ajaviiteks mõned napsid, kuid lõppude lõpuks võttis väsimus võimust ja pugusime magadiskottidesse. Ei ole midagi, mis uinutaks paremini kui ühetaoline vihmakrabin märjast pingule tõmmatud presenttelgile, ei ole ka midagi, mis paremini ära määraks mõnususe tunde kui laialt legendikul vihma eest telgis varjul olles vaikselt puhata. Nagu tuletaks vihma krabin telgi katusele alatasta meele, kui sünge on väljas seista ja kui kena on vihmast kaitstud olles puhata. Uinusime ja magasime õhtuni välja. Kui ärkasime, oli vihm järele ja tuul vaikis. „Härrad, Amuri jää läheb, suur lennu-aeg on alanud,“ hüüdis väljast gold, kes juba riietuda jõudnud ja väljast tähtsast sündmusest teatas. Riietusime ruttu, tõmbasime padrunitaskud vööle ja astusime välja. „Võtame sisse väikeste järvede piirkonna,“ soovitas gold, kes olukorda tundis peensuseni. Valgusime laiali. Vaevalt peitus päikesekera silmapiiri taha, kui lend algas. Suurte parvede viisi lendasid pardid laialt Amuri jõelt kaldaäärsetele järvedele ööd pidama. Tulid kraaksudes sinikaelade parved, suure vuhinaga liikusid pardiparved, keda kohalikus keeles „salavuhistajateks“ hüüti. Noolekiirusega ilmusid ja kadusid

väikesed mustad pardid. Mitu korda juhtus, et pardiparv otse küti ette järvele laskus, nii et tiivad vastu vett ropusid. Vahetpidamata kõlasid püssipaugud. Tühjendasin püssi iga parve peale, mis laskekauguses, ja harva juhtus, et ükski parvest ei kukkunud. Paar korda lasksin parvesse, mis eelolevale järvele laskus ja kummagi korraga sain 5—6 parti. Kui pimedaks läks ja telgi juure kokku tulime, lugesime nelja küti kohta üle 100 pardi. Nüüd valitses telgis elavus. Igaüks seletas oma röhkeme jahi loo kümnel korral, ikka rohkem peensusteni minnes. Seadsime küünlad põlema, võtsime napsid ja otustasime kaarte mängides öö mööda saata. Ja vaevalt oli märgata esimest valguse lainet, kui püssid seljas telgist välja astusime. „Oleks tarvis tähelepänu hanedele pöördä,“ panin seltskonnale ette. „Siis peame minema natuke kaugemale suuremate järvede piirkonda,“ seletas gold. Sellega olid kõik nõus. Kohale jõudes maskeerisime endid nii, kuidas suutsime. Hani silm on terav ja see lind on väga ettevaatlik. Valge algul hakkasid hanede parved pikkades kettides üle järve liikuma. Paar parve lendas üle peade ja ühisel püssitulel kukkus neli hani. Siis tuli parv, mis järve kohal tiireldes vette laskus. Pikkamööda ujusid nad meile ligemale. Nüüd oli tarvis tule distsipliini pidada. Üle pea lendasid jälle hane- ja pardiparved, kuid ükski ei lasknud. Ootasime lähemale ujuvat haneparve. Viimaks oli laskekaugus paras ja keskpaigast kõlas põmm-põmm. Nagu oleks vesi korraga keema hakanud, sarnase hooga viipas haneparv järsku vett mööda edasi ja tõusis lendu. See on parim laskemoment. Jälle kõlasid püssipaugud ja kui haneparv ju eemal oli, sirutas end vee peal välja kaheksa hani. Nüüd jooksimet kokku oma peidukohtadest ja igahel oli esimene mõte: kuidas hanesid veest kätte saada? Katsusime utjadega — asjata! Tuul löksutas nad veel kaldast eemale,

paati sinna viia ei olnud võimalik ja rikkalik jahisaak ähvardas kaduma minna. Seda ei kannatanud minu jahimehehing, et linde asjata tappa. Viskasin suuremad riided seljast, kiskusin saapad jalast ja hüppasin vette. Kaks korda ujusin jääkülmas vees hanede juure ja tagasi kaldale ja tõin jahisaagi veest välja. See oli number, mida minu jahiseltsimehed järele teha ei suutnud. Olin spordimees ja eriti vastupidav ujumises, kuid kui viimaks kaldale ronisin, olin külmast kange. Viskasin pesu maha ja ajasin kuivad üliriided selga ja võtsin sarnase käraka, mida ma praegu enam välja ei kannata. Telgis hõõrusin end pärast hanshaga üle ja ei saanud sellest suplusest nohugi. Järve ääres laskisime veel mõned haned. Lõunaks olime telgi juures tagasi. Jahisaak oli suur, rohkem meie lasta ei kavatsenud. Kolm päeva olime linnast ära olnud ja otsustasime tagasi sõita. Tassisime kraami ja jahisaagi telki ja tõmbasime purjed üles. Allavett libises paat kiiresti edasi ja õhtuks olime Amuri kaldal.

Suur jää oli Amurilt läinud ja üksikud jäätükid liikusid veel keset mustendavat vett. Teisel pool jõge särasid linna tuled. Üle jõe linna sõita oli aga öösel jääpankade vahel võimatu. Lõime jälle telgi üles, tegime tule maha, katsime õhtueinet ja vestsime hilja ööni lugusid neist paljudest juhtumustest jahtidel ja rännakuil mööda põliseid laanesid, mis nii rikkalikult kaunistasid kõigi jahiseltsimeeste minevikku ja mille ees linna kirev elu kahvatuna tundus.“

Vana metsamees lõpetas jutustuse ja kiindus pilguga kaugusesse. Vist nägi ta oma ees voolavat võimsat Amurit, maailma suurimat jõge, ja tundis kevadetuulepuhangut oma pöske paitamas. Siis äkki pani piibu hambusse — see oli aga kustunud. „Kas teeme veel ühe klahvi,“ sõnas ta naeratades. „Oleme rääkinud,“ vastasin mina. Meie lõime klaasid kokku.

Kaheksas üleriiklik metsateenijate kongress.

(Tallinnas Pikk tän. nr. 42, Jahimeeste seltsi ruumes, 9. ja 10. oktoobril 1927.)

Kongressi II päev 10. oktoobril 1928. a.

2

Juhataja hra Zolk avab koosoleku kell ½11.

Hra Ohaka kannab ette revisjonikomisjoni protokoll, mis järgmine:

„E. M. T. ühingu revisjonikomisjoni koosoleku üle 20. veebruaril 1927. a. Tallinnas, Kohtu tän. nr. 3.

Koos olid komisjoni liikmed: F. Reibold, A. Netze ja J. Nenn.

I.

Revideeriti ja võrreldi 1926. a. aruanne ja aruande juure kuuluvad raamatud ja tokumendid ja nimelt kulude dokumentidest kõik, tulude dokumentidest aga osa piste-proovide näol. Seejuures selgus, et sissekanded on tehtud korralikult ja aruanne õieti kokku seatud.

II.

Keskjuhatuse tegevust jälgides ei saa revisjonikomisjon järgmiste asjaolude peale kongressi tähelepanu juhtimata jätta.

A) E. M. T. ühingu keskjuhatuse koosoleku otsuse põhjal 21. märtsil 1926. a. p. II järele on J. Pärn'ilt üle võetud Rannamõisa suvimaja nr. 26 rendileping ja selle eest J. Pärn'ile makstud 115.000 mk. Üüriaeg kestab kuni 1933. a., seega 7 aastat. Ühingu aruandest selgub, et 1926. a. jooksul on 115.000-margaline summa langenud 102.391 mk. peale, seega vähenenud 12.609 mk. võrra. Tegeliselt aga oleks pidanud vähenema, kapitali % arvesse võtmata jättes, vähemalt $115.000:7 = 16.428$ mk. Seega on siis kustutussumma 1926. a. 16.428 mk. — $12.609 = 3819$ mk. alla normi, kuna maja vana- neb ja sellega aast-aastalt rohkem remonti nõuab, siis pole väljavaateid, et ta eksploateerimise kulud järgnevatel aastatel väheneksid ja tulud suureneksid, nii et otsusele peab jõudma, et ühing vaevalt väljaantud 115.000 mk. täielikult tagasi võiks saada.

B) J. Pärn'ilt ülevõetud suvimaja on küll tuleõnnetuste vastu kinnitatud, kuid rendile andja nimel ja selle tõttu puudub ühingul igasugune kindlustus maja all oleva kapitali suhtes tuleõnnetuste kordadel.

Tuleks kiires korras selle kapitali kindlustamiseks tarvilised sammud astuda.

C) 21. märtsil koosoleku otsuse p. III põhjal on ühingu kassast J. Pärn'ile laenatud shireerimata vekslite vastu 27.000 mk. Samal ajal jäi ühingu kassasse sularahas kõigest 11.679 mk. ja jooksvale arvele 19.320 mk., kokku 30.999 mk. Ühe kuu jooksul väljaminekud ainuüksi „Eesti Metsa“ alal ulatusid sel ajal üle 30.000 mk. kuus. Nende asjaolude tõttu konstateerib revisjonikomisjon, et J. Pärn'ile raha laenates ei ole arvestatud ei ühingu rahalise seisukorraga ega ühingu huvidega.

D) Sõidukuludena on J. Zolk'ile makstud 8. veebr. 1926. a. 2.000 mk., 27. mail 1926. a. 2.000 mk., 5. sept. 1926. a. 2.500 mk. ja 6. dets. 1926. a. 2.000 mk., kokku 8.500 mk. Esitatud arvetes on sõidu otstarbena näidatud „Eesti Metsa“ puutuvate küsimuste lahendamise Tartus. Revisjonikomisjon leiab, et ettevõtetud sõitude üle peaks ühes arvetega esitatama ka üksikasjalisem seletus sõidu otstarbe ja saavutatud tagajärgede üle, kui viimased eriliselt protokolleeritud pole.

E) Ühingu esimehe J. Zolk'i korterisse on ilma keskjuhatuse vastava otsuseta sisse seatud ühingu arvel telefonihendus ja selle eest 1926. a. makstud 5.277 mk.

F) J. Zolk'ile on tasutud arve järele 31. XII. 26. a. mitmesuguste kuludena mk. 18.000., ilma et arves oleks lähemalt ära tähendatud, millisteks otstarveteks see summa on tarvitatud. Ei saa seejuures aga tähendamata jätta, et samal ajal kui J. Zolk mk. 18.000.— ära-

tarvitamist lähemalt ei seleta, tema tarviliseks pidas teise arve järele postikulude väljamaksmise üle esitada postkontori kv. mk. 111.— peale.

G) J. Zimmermann'i trükkikojale on „Eesti Metsa“ 1926. a. kaksiknr. 11/12 trükkimise eest makstud mk. 50.000.—, see on kõigest 1000 mk. vähem, kui kahe hariliku nr. trükkimise eest. Revisjonikomisjon leiab, et ühe kaksiknr. eest, mis kahele harilikule nr.-le vastab, peaks hind rohkem kui 1000 mk. odavam olema, sest langeb ju ära kahekordne töö kaante trükkimises ja broscheerimises, ühtlasi ka kaanematerjal.

H) Deebitoride arvel seisavad aasta läbi suuremad summad. Tulevikus ei peaks see enam korduma. Praegu deebitoride järel olevad summad tuleksid võimalikult kiires korras sisse nõuda.

III.

Revisjonikomisjon peab soovitavaks, et ühingu kassasse sissetulevad summad võimalikult kohe pankade edasi antaks ja suuremad väljamaksmised pangatshekidega teostataks.

IV.

Revisjonikomisjon leiab, et vaadata ühingu juhatuse esimehe korduvate sõitude peale Tartu ei ole seni korda läinud „Eesti Metsale“ uut toimetajat leida. Kuna kindlad teated olemas, et põllutöoministeriumi 1927. a. eelarves ettenähtud 100.000-mk. suurune toetus, eelarve alamkomisjoni protokolleeritud otsuse põhjal, „Eesti Metsale“ välja makstakse ainult siis, kui „Eesti Metsa“ toimetuses tarvilised muudatused on läbi viidud, — siis ei saa revisjonikomisjon uue toimetaja leidmise vajadust siinkohal eriliselt allakriipsutamata jätta, seda enam, et „Eesti Metsa“ eelarve tulude osa 1927. a. peale kaunis optimistlikult näib kokku seatud olevat ja ühingul „Eesti Metsa“ alal arvatavasti rohkem kui 100.000-margalise puudujäägiga arvestada tuleb.“

Hra Leilop teeb ettepaneku revisjonikomisjoni protokollis üksikute punktide viisi arutusele võtta, mis heaks kiideti.

Hra Ohaka poolt loetakse üksikute punktide viisi revisjonikomisjoni protokoll ette, mille järele asutakse punktide viisi läbirääkimistele.

Arutatakse ja sõelutakse ettetulnud puudused läbi, mille juures otsekohesed süüdistusi endise keskjuhatuse liikmete vastu ei tõsteta, vaid toonitatakse, et sarnaseid puudusi tulevikus enam ette ei tuleks. Üldiselt lõpetatakse küsimus järgmiste resolutsioonidega:

Revisjonikomisjoni protokollis ära kuulates kongress otsustas:

p. I põhjuste puudusel seletuse nõudmisest loobuda;

p. II A ja B suvimaja asja, kui möödunud paratamata juhust, ainult konsulteerida ja keskjuhatusele kohuseks teha, leida soovijaid, kes Rannamõisa suvimaja lepingu üle võtaksid, kuigi selle juures ühing kuni 25% praegu selle all olevast kapitalist kahju saaks, arvesse võtmata protsente.

C. Keskjuhatuse poolt astunud samme heaks kiita.

D ja E, — rahule jääda J. Zolk'i seletusega.

F. Keskjuhatusele edaspidi nõuda, et keskjuhatuse liikmed alati esitaksid tehtud kulude kohta üksikasjalised arved või aruanded.

G. J. Zolk'i seletusega rahule jääda ja keskjuhatusele katsuda edaspidi trükkikojaga kokku leppida, et niisugust järsku hinnatõusu ei oleks.

H. ja p. III ja IV keskjuhatuse samud heaks kiita.

1926. a. aruanne, 1927. a. tegevuse ülevaade ja 1928. a. eelarve.

Esimees loeb ette 1926. a. aruande, mis revisjonikomisjoni poolt läbi vaadatud ja õigeks tunnistatud ning „Eesti Metsas“ nr. 3 — 1927. a. avaldatud. Ühtlasi annab käesoleva aasta tegevusest ülevaate ja esitab kinnitamiseks 1928. a. eelarve, mis keskjuhatuse poolt järgmisel kujul kokku seatud:

Keskjuhatus 1928. a. eelarve.

Kulud.

1) Juhatus ja rev.-kom. sõidud	40.000.—
2) Kantseleikulud	5.000.—
3) Kongressikulud	10.000.—
4) „Eesti Metsa“ puudujääk	150.000.—
5) Ettenägemata kulud	50.000.—
Kokku	255.000.—

Tulud.

1) Liikmemaksud	50.000.—
2) Toetused	200.000.—
3) Ettenägemata tulud	5.000.—
Kokku	255.000.—

„Eesti Metsa“ 1928. a. eelarve.

Kulud.

1) Paber, trükk, klischeed	380.000.—
2) Palgad, ruumid ja talituskulud	135.000.—
3) Kaastööd	60.000.—
4) Postikulud	15.000.—
5) Kantselei- ja telefonikulud	10.000.—
6) Reklaam ja muud	15.000.—
Kokku:	615.000.—

Tulud.

1) Tellimised	400.000.—
2) Kuulutused	60.000.—
3) Üksiknumbrid	5.000.—
4) Puudujääk	150.000.—
Kokku:	615.000.—

Sikka leiab, et keskjuhatus ei ole metsateenijate vaimlise olukorra tõstmiseks küllalt energiliselt tegutsenud.

Ohaka kui keskjuhatus esimees, selgitab, et keskjuhatus on püüdnud teha kultuurilist tööd eriti „Eesti Metsas“ ja teistes ajakirjades. On „Eesti Metsale“ antud uus siht. Kuna möödunud kongress eriti osakondadele ülesandeks tegi kohtade peal selgitustööd teha, siis tuleb selle tarvidust siin veel kord alla kriipsutada.

Veeberg soovib, et keskjuhatus aruanne, eelarve ja tegevuskava tulevikus enne kongressi osakondadele saadetaks informeerimiseks, millele vastab hra Ohaka, teatades, et juha-

tus valitakse kongressil ja astub ametisse kohe peale valimisi, kuna aruanded ja eelarved kokku seatakse kalendriaasta järgi; mispärast soovi võimalik ei ole teostada.

Veeberg toonitab, et tema mõtles ainult tegevuse ülevaadet.

Sikka peab soovitatavaks, et aruande- ja eelarveaasta arvataks juhatus ametisse astumise ajast.

Leilop seletab, et aruande- ja eelarveaastat ei saa muuta muidu kui peab selleks põhikirja muutma, sest põhikirja järgi, kui muud korda ette ei ole nähtud, nõutakse aruannet kalendriaasta eest.

Veeberg toonitab, et põhikiri üldiselt ei vasta praegusele olukorrale ja seda peaks järgmisel kongressil muutama, selleks vastav punkt päevakorda üles võtta.

Sikka ettepanekul otsustati läbi-rääkimisi lõpetada, missugune ettepanek häälteenamusega vastu võeti.

Kongress, ära kuulates keskjuhatus 1926. a. aruande, 1927. a. tegevuse ülevaate ja 1928. a. eelarve, otsustas aruande ja eelarve kinnitada ja juhatus tegevuse heaks kiita.

Valimised põhikirja järele.

Tehakse ettepanek määrata 2 häälte lugejat:

Häälteenamusega valitakse lugejateks hra Sommer ja Sauer.

Keskjuhatus valimist toimetatakse lahtisel hääletusel ja valitakse 1928. a. peale esimeheks J. Ohaka — 53 häälega, laekahoidjaks — O. Uustal — 44 häälega, sekretäriks — J. Pipar — 33 häälega. Asemikkudeks: Chr. Leilop — 45 häälega, A. Välja — 38 häälega, J. Rihvk — 37 häälega, J. Zolk — 33 häälega.

Revisjonikomisjon valitakse ühel häälel endises koosseisus tagasi, ja nimelt: A. Netze, Fr. Reidolf ja J. Nenn.

Riigi ja omavalitsuse keskliidu saadikuteks valitakse: J. Ohaka — 32 häälega, Chr. Leilop — 32 häälega, J. Pipar — 23 häälega.

Kongress otsustas: Valitud uuele keskjuhatusele anda täielik voli kõiki ühingu asju ajada, „Eesti Metsa“ välja anda ja toimetada, lepinguid teha ühingu nimel ja volitusi välja anda kolmandatele isikutele, kusjuures kõik tehtavad peavad alla kirjutatud olema vähemalt kahe juhatusliikme poolt.

Selle juures on juhatus vastutav kõikide sammude eest, mis eraldi antud juhtnõõridega kokku ei käi.

Peale valimisi kuulatakse ära eelmisel päeval valitud komisjoni aruanded.

Metsateenijate elamute korraldamise küsimuses võeti vastu alljärgnev resolutsioon:

VIII. metsateenijate kongress, mitmekülgsesti läbi arutades metsaametnikkude elamute korraldamise küsimust, leidis:

1) et osa metsaametnikke, arvult 67, on ilma riigikorterita ja on sunnitud elama üürikorterites, mis teenistuse peale halvavalt mõjub;

2) et metsaametnikkude olemasolevad elamud omas suuremas osas remonti vajavad, sest alates 1914. a. pole metsaametnikkude käes olevais elamuis enam-vähem korraldiku remonti tehtud, mispärast tihti peale nad on kokkuvarisemise hädaohus ja tervisele kahjulikud;

3) et mõned metsaametnikud, katuses ära hoida nende käes olevate elamute põhjalikku kõlbmatuks muutmist ning kaitstes enda ja oma perekonna tervist, on mõningaid ehitusi ja suuremaid remonte omal kulul teinud,

seepärast otsustas kongress:

keskjuhatust kohustada kõikide metsaametnikkude ja -teenijate nimel riigikogu rühmade, vabariigi valitsuse ja vastavate ministereeriumide ees esinema märgukirjaga, et metsaametnikkude elamute korraldamise küsimusele pöörataks tõsisemat ja enam üksikasjalisemat tähelepanu, sest nimetatud elamud, kui riigi omandus, mis ainult ajutiselt, teenistuse ajaks, vastavale ametnikule ja teenijale kasutada antud, peaksid leidma riigi poolt rohkem hoolitsemist.

Kuna riik, arusaadavalt, korraga 67 ametnikule hooneid lühema ajaga püs-

titada ei suuda, peaksid siiski nõutavad krediidid võimalikult kärpimata eelarvesse jääma, sest eelarvega nõutakse muidugi kõige hädapärasemaid summasid.

Remondi peale juhtida kõik jõud, sellel alal laialdasema ulatusega töid ette nähes, et praegusi elamuid elamiskõlblikuks muuta, selle juures mitte vahet teha alamteenija (metsavahi) ja ülemteenija vahel, vaid ainult välja minna teatava elamu seisukorrast, kuna riigikogu remontideks palutud summasid, arvesse võttes hooneite viletsat seisukorda, vähem peaks kärpima ja pöörma sellele suuremat tähelepanu.

Nendele ametnikkudele, kellel „R. T.“ nr. 27. — 1927. a. avaldatud riigiametnikkude koosseisu ja riigiteenijate palgasead. § 5-c põhjal õigus on korterit saada, kui seda riik ei võimalda, sama § alusel korteriraha nõuda 20% palgast, nagu see teostatud teistes asutustes.

Nendele ametnikkudele ja teenijatele, kes hooneid ehitanud või suuremaid remonte teinud, paluda esimeses järjekorras välja maksa nende poolt tehtud kulud, kusjuures arvetel, mis metsateenijate poolt esitatakse tehtud kulude tõenduseks, mingisuguseid aegumise tähtaegu ette ei nähtaks.

Metsaametnikkude ja metsateenijate teenistustasu, liigitamise ja pensioni küsimusi läbi vaadates otsustas kongress:

1) vastavate asutuste ees nõuda, et metsavahid, kui tähtsama riigi loodusvara hoidjad, riigiteenijate hulka üles võetaks, aga neid mitte uksehoidjate ja käskjalgadega ühe astme peale ei asetataks;

2) välja minnes seisukohast, et metsateenija teenistuskohustetähtlikum ja eluvõimelisem võib olla ainult siis, kui ta vastavalt oma töö eest tasu saab, leiab kongress, et metsavahi kuupalk peaks olema vähemalt 6.000 ja metsniku palk 7.500—8.000 marka kuus, sest võrreldes linnas elavate ametnikkudega lõhuvad metsavaht ja metsnik kohuste täitmisel palju rohkem riideid ja jala-

nõusid. Palgamaa peaks olema igal metsavahil ja metsnikul, ainult see peaks metsateenijale antama rendi eest ühel alusel riigirentnikkudega, kusjuures nõuda, et olemasolevad metsavahtide ja metsnikkude kohad kindlates piirides planeeritaks ning nendest äraplaneerimised mingil tingimisel lubatavad ei oleks.

3) Palgapuud ja karjatamine metsas olgu metsavahil ja metsnikul, nagu ka teistel metsaametnikel, endistel alustel.

Palga- või rendimaal metsaametniku poolt tehtud maakorralduse tööd tuleksid metsateenija kohalt lahkumise korral õiglase hindamise järele tasuda.

4) Metsnikkudele peaks sõiduraha suurendama, neid võrdseks lugedes politsei konstaablile, kusjuures arvestada metsniku jaoskonna suurusega ja kohalikkude tingimustega. Minimaalseks summaks sõiduraha kohta tuleks lugeda 2.200 mk.

5) Perekonnaabiraha maal elavatele metsaametnikkudele tuleks suurendada, ära kaotades vahe linnas ja maal elavate ametnikkude ja teenijate perekonnaabirahas.

6) Likvideeritavatel kohtadel elavatele metsateenijatele anda õigus palgamaad endale riigirentnikkudega ühel alusel rentida, vaatamata teenistusaja peale, ka nendele, kes peale 11. nov. 1918. a. teenistusse astusid.

Pensiooni alal leidis kongress, et metsateenijad, kes enne metsade riigistamist mõisa metsades teenisid, pensioniseaduse juures väljaspoole seadust on jäetud, millega endistele erametsateenijatele suurt ülekohut on tehtud. Metsateenijad, kes oma eluülesande metsale pühendanud, on moraalselt õigustatud pensiooni saama teiste riigiteenijatega ühel alusel. Kuna eraraudteelased ja kooliõpetajad õigustatud pensiooni saama, nagu ka endised metsaametnikud, kes Vene valitsuse ajal „kroonu“ metsas teenisid, peaks seda enam pensiooni saama metsavaht, kes loodusvara hoiab ja kaitseb, mida praegusel momendil kasutab Eesti vabariik.

Kongressil ülestõstetud küsimused.

1) Postivedu: Kongress leiab, et see ei ole otstarbekohane ega õiglane, kui metsavaht sunnitud on posti vedama, mõnel juhtumisel kuni 30 kilom. kauguselt, selleks isegi hobust palgates, kui omal puudub. Posti vedu peab sündima riigi arvel, nii et metsavaht seda oma palga arvel teha ei pruugiks, kuna see ka suuresti tööd takistab.

2) Palgapuude asi. Tähele panes, et kohtade peal olevatele metsateenijatele palgapuude väljaandmise juures riigikontrolli poolt nõutakse kalendriaasta tähtaega, kuna aga surnud metsa valmistusele tuleks asuda enne lume tulekut, tuleb keskjuhatusel samme astuda, et järgneva aasta palgapuude ülesraiumist lubataks juba 1-st sept. ja väljavedu alles 1. jaanuarist alates.

3) Eksternina eksamite sooritamine. Kongress avaldab soovi, et Voltveti metsakooli juures võimaldataks ka metsaametnikel, s. o. metsavahtidel, metsnikel kui ka asjaajajatel, kes soovivad tegelikule metsaasjanduse alale üle minna, eksternina eksameid sooritada.

4) Teenistuslepingutäiendamise küsimus. Leitakse tarvilikuks, et metsavahtide teenistuslepingusse juure võetaks punkt, et ümberpaigutust teenistuse huvides mitte igal aastaajal ette ei või võtta, vaid ainult põllumajandusaasta vahetuse ajal, s. o. 1. mail, sest metsateenijad on ühtlasi ka põllumehed ja see raskendaks ja rikuks majapidamist.

5) Arstiabi andmise asi. Riigiteenijatele arstiabi andmise küsimuses ühineb kongress riigi- ja omavalitsuse teenijate keskkliidu seisukohaga, sest arstiabi andmise kord puudutab kõiki riigiteenijaid ühiselt ja kõikide riigiteenijate kohta peab maksma ühine kord arstiabi andmises.

6) Preemiad omavoliliste raiumiste trahvidest. Kongress loeb tarviliseks paluda riigimetsade valitsust, et omavoliliste raiumiste

eest sissenõutud trahvidest metsaametnikkudele, kes omavolilised raumised ja raiujad avalikuks teevad, preemiat makstaks kuni 50% sissenõutud trahvisummast. Riik ei tohiks omavoliliste raumiste trahvidest endale sissetulekuallikaid teha, vaid peaks osa sellest erutuseks määrama.

7) O s a k o n d a d e s ü l e s k e r k i n u d k ü s i m u s e d. Kongress leiab

tarvilikuks, et kõik ühingu osakondades üldsuse huvides üleskerkivad küsimused motiveeritult saadetak keskjuhatusele, kes neile küsimustele annaks vastava käigu.

Kongressist osavõtjate poolt enam küsimusi üles ei võetud.

Kongress lõppes riigihümniga kell 6 õhtul.

Mitmesugust.

Üleskutse

teadete forjamiseks metsamehinduse kohta.

On teateid, et veel 19-da sajandi lõpul meie metsades on ühikuis kohtades (näit. Waitseliina ümbruses) mesilasi peetud kasvavais metsapuudes („tarupeajates“). Ühikuid niisuguseid „mesipuid“, vähemalt tühjaltseisvaid, peaks leiduma meie metsades praegugi. Et just metsjaga kokkupuutumad isikud selle metsamehinduse praeguiseid jälgi kõige paremini peaksid teadma, julgub allakirjutanu, kel teofil pikem töö meie muistse mehinduse üle, pöörduda „Eesti Metsa“ lugejaskonna poole palwega, saata teateid järgmistele küsimustele kohta:

1. Kas on teie ümbruskonnas veel puid, kus peetakse sees mesilasperesid, või on warem peetud. Nende asukoht ja arv, täis või tühjad, millal tühjaks jäänud.

2. Niisuguste „mesipuude“ ehitus: mis puuliigid (mänd, tamm), kas mitu peret ühes puus; kas puul latw lõigatud või lõikamata; kuidas juuauk finni pandud; kas õõnsus loomulik või kunstlik. Puude ja osade nimed kohalikus murdes.

3. Metsamehinduse tarberiistad: õõnestamisriistad, ülesronimise ja meewõtmise abinõud, kaitse karude j. m. waenlaste wastu.

4. Kas on puufestfohti ühes perekeda wälja saetud kojuwimiseks.

5. Kas leidub kuskil harilikke pafftarusid, mis paigutatud puude oksale või puude wähele ehitatud latwadele.

6. Kas peetakse metsas puude otjas pitemaid tarusid metsalennanuid juulemete piisiks (kuzil, kon'g).

7. Kas leidub paff- või kaitpuudest mesilaid, mis asuwad elamuteft kaugemal, metsas. Mis otstarbeks jeda teatakse.

Soomitawad olekfid ka igasugused muud teated mesinduseft, seega ühenduses olevateft konneteft, ebausust, koha nimedest jne., samuti joonised ja päewapildid.

Teateid palutakse saata järgmisel aadressil:

mag. F. Leinbock.

Eesti Rahwa Muuseum, Tartus.

Teadaanne.

1928. a. weebruarikuu lõpul on kawatjus Tartus seniste aastate eeskujul pidada 6. metsateadlaste päewa. Päewal mõiwad esineda ettekannetega metsandust käsitawate küsimuste kohta kõik asjast huvitatud. Ettekannetega esineda soowijaid palutakse sellest Akadeemil. Metsafestli juhatusete teatada hiljemalt 1. weebruariks 1928. a. aadressil: Akadeemiline Metsafestli, Mia t. 46, Tartu.

Akad. Metsafestli juhatus.

Poolametlikud teated.

Maaforralduse ja metsade peavalitjuse käskkirjadest.

25. oktoobril 1927. a. — Nr. 38.

Käskkirja 3. okt. 1927. a. nr. 36 osalijeks muuteks wabastatakse Järwamaa Wäätja metskonna 2. jaoskonna metsnik Rasmus Madjen oma palvel teenistusest, arwates 18. sept. 1927. a.

Käskkirja 3. okt. 1927. a. nr. 36 osalijeks muuteks pannakse Wäätja metskonna 2. jaoskonna metsniku ajutine kohustetäitmine kuni uue metsniku nimetamiseni Mela wätkonna metswäht Madis Ehrlichi peale, metsniku sõidu- ja päewarahaga Mk. 400.— fuus, arwates 18. sept. 1927. a.

Järwamaa Polu metskonna 1. järgu metsnik Jaak Osi paigutatakse ümber oma palvel Tapa metsk. metsnikuks, arwates 1. nov. 1927. a.

Järwamaa Polu metskonna 2. järgu metsniku aj. t. t. nimetatakse Julius Reibaf, koosseisus ettenähtud palgaga, metsniku päewa- ja sõidurahaga Mk. 500.— fuus, arwates 1. nov. 1927. a.

Tartumaa Natre metskülla Georg Waldmanni nimega paigutatakse teenistusühikes ümber Wõrumaa Noosa metskonna metskülla, endise palgaga ja päewa- ja sõidurahaga fuus, arwates 1. nov. 1927. a.

Tartumaa Natre metskonna metskülla ajutine kohustetäitmine pannakse kuni uue metskülla nimega Metsemäe abimeeskülla Harry Philipi peale, koosseisus ettenähtud 3. järgu metskülla palgaga ning sõidu- ja päewarahaga Mk. 3500.— fuus.

Tartumaa Raitvere metskonna 1. jaoskonna metsnik Mihkel Ponna wabastatakse metswähtude § 69 alusel teenistusest, arwates 15. okt. 1927. a.

Wiljandimaa Kärsna metskülla Jaan Paulmeister lubatakse ühekuulisele teenistuspuhusele, pannes selleks ajaks tema teenistuse kohuste täitmine Wastemõisa metskonna abimeeskülla Martin Mutjo peale, arwates 20. okt. 1927. a.

Wõrumaa Noosa metskonna metskülla Alfred Ellram nimetatakse oma palvel Järwamaa Käru metskonna 1. järgu metsnikuks, koosseisus ettenähtud palgaga, metsniku päewa- ja sõidurahaga Mk. 400.— fuus, arwates 1. nov. 1927. a.

27. oktoobril 1927. a. — Nr. 39.

Wõrumaa Raitvere metskonna 2. jaoskonna 1. järgu metsnik Artur Teder paigutatakse oma palvel teenistuse huwides ümber Tartumaa Raitvere metskonna metsnikuks, endise palgaga ja metsniku sõidurahaga Mk. 300.— fuus, arwates 1. novembrist 1927. a.

Wõrumaa Raitvere metskonna 1. järgu metsnik Udo Wälja paigutatakse teenistuse huwides ümber Jõhwi metskonna metsnikuks, endise palgaga ja sõidu- ja päewarahaga Mk. 400.— fuus, arwates 1. okt. 1927. a.

Wõrumaa Jõhwi metskonna 1. järgu metsnik Anton Pättago paigutatakse teenistuse huwides ümber Raitvere metskonna metsnikuks, endise palgaga ja metsniku päewa- ning sõidurahaga Mk. 600.— fuus, arwates 1. okt. 1927. a.

Väänemaa Wigala metskonna asjaajaja Harald Schulis paigutatakse teenistuse huwides ümber Järwamaa Kuuski metskonna asjaajajaks, endise palgaga, arwates 1. okt. 1927. a.

Järwamaa Käru metskonna metskülla Paul Hermann paigutatakse oma palvel teenistuse huwides ümber Wõrumaa Sonda metskonna metskülla, end. palga ja sõidu- ning päewarahaga fuus, arwates 1. okt. 1927. a.

Wõrumaa Koela abimeeskülla Emil Doramp-Lane nimetatakse Järwamaa Käru metskonna 3. järgu metskülla aj. t. t. koosseisus ettenähtud palgaga, metskülla sõidu- ja päewarahaga Mk. 3500.— fuus, arwates 1. okt. 1927. a.

Tartumaa Raste metskonna abimeeskülla Karl Swan paigutatakse teenistuse huwides ümber Haapsalu metskonna abimeeskülla, endise palgaga ning päewa- ja sõidurahaga fuus, arwates 1. nov. 1927. a.

Wiljandimaa Nõmme metskonna abimeeskülla Peeter Wares wabastatakse oma palvel teenistusest, arwates 1. nov. 1927. a.

Wiljandimaa Wõõre metskonna abimeeskülla Eduard Oks paigutatakse oma palvel teenistuse huwides ümber Wõrumaa Koela metskonna abimeeskülla, endise palgaga ning päewa- ja sõidurahaga fuus, arwates 1. nov. 1927. a.

Wõrumaa Wana-Antsla metskonna metsniku aj. t. t. August Wolf wabastatakse teenistusest, arwates 1. nov. 1927. a.

29. oktoobril 1927. — Nr. 40.

Järwamaa Tapa metskonna asjaajaja aj. t. t. Julius Paulson wabastatakse teenistusest, arwates 15. sept. 1927. a.

Tartumaa Otepää metskonna asjaajaja Karl Jerchen kustutatakse põllutööstusministeeriumi maaforralduse ja metsade peawalitjuse ametnikkude nimekirjast tema surma puhul, arwates 13. juulist 1927. a.

Wiljandimaa Siisu metskonna asjaaja t. t. Waldemar Oja nimetatakse sama metskonna asjaajajaks, arwates 1. okt. 1927. a.

Wõrumaa Raitvere metskonna 2. järgu abimeeskülla Heinrich Uu paigutatakse oma palvel ümber Põltsamaa metskonna 2. järgu abimeeskülla.

ülemaks, koosseisus ettenähtud palgaga, kindlate sõidurahadega kuus, arvates 1. nov. 1927. a.

Wijandimaa Udavere metskonna 2. järgu abimetfaiilema aj. f. t. nimetatakse Einar A s s j o r koosseisus ettenähtud palgaga; kindlate sõidurahadega kuus, arvates 1. nov. 1927. a.

Wirumaa Loobu metskonna 1. järgu asjaajaja Johan S i i l a t paigutatakse teenistuse huvides ümber Walgamaa Walga metskonna 1. järgu asjaajajaks, koosseisus ettenähtud palgaga, arvates 19. okt. 1927. a.

Walgamaa Walga metskonna 1. järgu asjaajaja Ferdinand S i k k a paigutatakse riigiteenistuse seaduse § 86 põhjal teenistuse huvides ümber Wirumaa Loobu metskonna 1. järgu asjaajajaks, koosseisus ettenähtud palgaga, arvates 19. okt. 1927. a.

Saaremaa Karjalasma metskonna metfaiilem Theodor E r m u s wabastatakse oma palvel teenistusest, arvates 1. juunil 1927. a.

8. novembril 1927. a. — Nr. 41.

Järvamaa Huuši metskonna 2. järgu asjaajaja Mihkel S e e d u r paigutatakse oma palvel ümber Lapa metskonna 1. järgu asjaajajaks, koosseisus ettenähtud palgaga, arvates 15. sept. 1927. a.

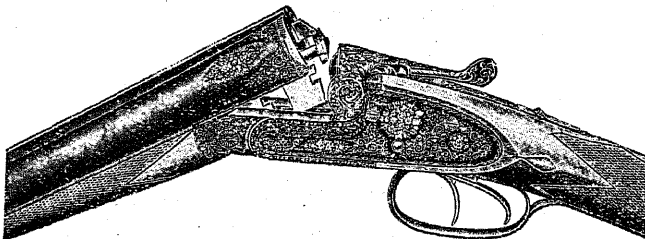
Rästkirjaga 27. okt. 1927. a. nr. 39 Järvamaa Huuši metskonna metfaiilema juure nimetatud ajutise tööjõu Lotwijs T e l l e r i teenistuse aega pikendatakse kuni 7. nov. 1927. a.

Lartumaa Kurista metskonna abimetfaiilem Eduard T e l i n g kustutatakse põllutöömehisriiumi maaforralbuse ja metfaiide peawalitfufe ametnikkude nimekirjast tema surma puhul, arvates 27. okt. 1927. a.

Wõrumaa Grahtvere metskonna metsnik Konstantin W a l l n e r nimetatakse Saaremaa Karjalasma metskonna 2. järgu abimetfaiilema aj. f. t., koosseisus ettenähtud palgaga ja kindlate sõidurahadega kuus, arvates 24. okt. 1927. a.

Häid jõulupühi ja õnnerikast uut aastat soovib kõikidele oma sõpradele

„Eesti Mets“.

Suhl i. Thür., Saksamaal.

Soovitan maailmakuulsaid kahe- ja kolmeraudseid jahi-, niisama ka kuulipüsse võisilemata odavate hindadega, Greifelt & Co., Gewehrfabrik,

Püsside tellimisi võtavad ka vastu vabrikuhindadega:

püssikauplus **ALEX. PASSUP, Tallinnas,**

niisama ka kõik teised paremad püssikauplused Eestis.

Sisujuhataja.

(Numbrid näitavad lehekülgi.)

Jutustused, mõttemõlgutused ja muud.

Alfr. Nutsmann loerandfada aastat metsa-teenistuses	234
Mja toaim. Silva	218
Gesti metsameeste perele. O. Daniel	146
Fjordide tütar. Ed. Vronn	89, 113
Kahe rauga surm. J. Weidenstrauch	16
Kiibulaul loodusele. H. P—pp	75
Latviin. A. Mänd	130
Metsatvaht Matsi muljed jõulupühadest	14
Mõtteid diaktiipliini kõvenduse kohta metsa-ametnõnna. B. G.	258
Wetowaim. H. P—pp	172
Wahetatus lapsed. J. Weidenstrauch	174

Metsandus.

Esturjõon Läti metsadesse. O. D.	196
Esturjõon Kilingi metskonda. A. Rühil	235
Haigh-Rinco puusaagimismasin (2 pildiga). B. G.	3
<i>Hylastes cunicularius</i> Er kuuse kultuuride hävitaja. W. Mattiisen	270
Hävineva maastiku kaitsete. —gi—	78
Hollandi metsamajandus. R. Werberg	262
Karjatamisest riigimetsades. A. Mänd	83
Kärdla esturjõon sulvel 1926. a. J. N.	101
Kõlbmata maade metsastamine. N. J.	162
Käbide torjamisest. W. Mattiisen	201
Karjatamisest riigimetsades. Ed. Kool.	220
Kuuse uuendusest. Ed. Schabat	221
Läti metsad ja nende walitsemine. K. Werberg	210
Läti metsatööstus ja metsataubandus. K. Werberg	215
Lühite ülesõnade haapjalü metskonnast. J. A. Põllumees	271
Metsa muutuvad puude lehed sügisel kol-lasets	12
Männi waigutamise riipnoaga (16 joonist.) G. Schabat	26
Metsa pillad (6 joonist.) K. Nun	35
Meie tamme liikidest. K. Nun	79
Metsamaterjalide transporteerimisest Amee-rihas. W. Wester	104

Metsa tüpologia käsitlemine metsatõrjaldu-tes. G. Schabat	122
Meie parlide seisuford. G. Wiiraf	159
Metsandus Lartu näitusel. W. Mattiisen	226
Metsatõrjimisest metskonnades. H. Kampus	238
Metsatõrjimisest idanemistõime määramisest. W. Mattiisen	260
Õkaspuu uuendusest. J. Luit	50, 76
Pearaide wiis meie metsades. K. Popow	2
Puuliikidest mõnes Lõuna-Gesti pargis. Ed. Wiiraf	32, 52, 80, 98
Paar sõna meie metsatõrjimisest. Silban	64
Puhtu saare puistu. H. Schulz	107
Põrnikad — metsahävitajad. J. A. Põllumees	224
Puuesteestest ja parkidest meil ja mujal. G. Lepit	147
Tõkkesillad. (3 joonist.) K. Nun	269
Woltweti metsatõrjimisest. J. K.	244
Wälismaalt	252
Wool karjatamisest riigimetsades. B. Hermann	109
II Põhjamaade metsatõrjimisest Helsingis. O. D.	189

Sahindus.

Esti metsade jaht. J. Kornfeldt	170
Hundijaht. H. P—pp	39
Jahiloerad maffu alla. J. A. Põllumees	225
Karusloomade kaswatus (2 pildiga). G. Wessen	43
Ketwadiine jaht ja jahiojektide wähenemine. H. P—pp	84
Lendaw oraw (pildiga). J. Kornfeldt	58
Lendawatwa esinemisest ja kaitsest Gesti. Edw. Reintwaldt	110
Looduse kaitse ja jaht. H. P—pp	138
Metsa haawlipõlõsist lastetud alla. H. P—pp	112
Mõnda jahiesteetikast. H. P—pp	134
Metsatõrjimisest jahitõrjimisest. A. Mänd	139
Põllumajanduse seaduse muutmise talwa	54
Pardi- ja hanejaht Umuri kallastel. B. G.	273
Retwoltõrjimisest lastmine õõjel. H. P—pp	91
Rooste tekkimisest püsitaubades. H. P—pp	242
Turu jänes. J. Kornfeldt	44
Tõde kaitsete	14

Uus ajakirjandus. J. Kornfeldt	41
Veel metsaametnikkude ajakirjandusest. J. Kornfeldt	169
Wastufeks hra Kornfeldt'ile. A. Mänd	203
„Waltitfufe fõnnid“. B. E.	244

Organisatsioonide alalt.

Ustad. metsajalitsi tegevusest 1926. a.	69
Ustad. metsajalitsi põhitõrja muutmine	92
Ustad. metsajalitsi auhinna teemid	181
Ustad. Metja Seltsi. J. Baiten	227
E. metsateenijate ühingu 1926. a. aruanne	68
E. metsateenijate märguftri	180
Seloleto 8. ülem. metsateenijate kongress	205
Kaheksas üleriikl. metsateenijate kongress 246, 277	
Muljed VII ülem. metsat. kongressi. J. Siffa	6
Metsatavahide elusti-olust. —be—	36
Metsatavahi mure. J. Bipar	132
Metsateenijate elamu. Jõh-oh-aka	187
Meie aja teomees	229
Metsateenijate worm. Jõh-oh-aka	239
Metsateenijate organisatsioonidest. J. Bipar	250
Balgawõitfufe kroonika	178
Balgamaa. J. Bipar	228
Riigiteenijate haiguskindlustusseaduse eelnõu	8
Riigiteenijate kutseorganisatsioonide majanduslik kindlustamine	179
Wäljawaõtte töõndusliku tõe seadusest 66, 90, 115, 140	
Aratagem foolinoorfoos metsaarmastust. W. M.	92
VII ülemaaline metsateenijate kongress	60

Poolametlikud teated.

Metsade peatwalitsufe ringkirjad	19
Metsade peatwalitsufe juhataja päewaakafud. 20, 45	
Maafortald. ja metsade peatwalitsufe ringkirjad	118, 231, 254
Maafortald. ja metsade peatwalitsufe päewaakafudest, 71, 94, 119, 143, 182, 207, 231, 254, 283	
Riigimetsade walitsufe ringkirjad. 93, 142, 206, 231	

Kirjalast.

Kõõimujed ja wastufed.	48, 95, 183, 232, 256
Kirjawastufed	48, 96, 120, 208, 256

Pildid.

Alwinurme I. ringtonna metsniku elumaja	25
Mfr. Mufsmann	234
Arnold Reichardt	251
Meff. Kallas.	185
E. m. ühingu Walga ofafond	1
E. m. ühingu Loodi ofafond	209
E. M. ühingu Wõru ofafond	257
Gutmanni koobas Loreidas	200
Hendrik Kaelas	186
Jaan Parm	74
Jaan Riller	97
Süri Almann.	230
Kongota metsk. Laane metsatavahi elumaja	49
Kadaf Puhtu faarel	108
Luzem, Nationalqai	155
Eäti ülifooli trepil	197
Metsaretwidentide foosolek	132
Magister rer. for. P. Reim	187
Oskar Daniel.	121
Olawilinna kindlus	193
Orawa abimeetfalkema elumaja	233
Peeter Wester	74
Parf Le Notre stiilis	148
Raitwola leõijemetsas.	192
Schönbrunni parf	154
Zuulemurd Loodi metskonnas.	3
Zuulemurd Wastemõõsa metskonnas	4, 5
Luemõõsa metsaõlema elamu	198
Wigala metskonna Puhtusaare metsatavahi elamu	73
200-aastane pärn.	108
II Põõhjamaade metsakongressi ofatõõtjad	190
1000-a. tamm Raistumi metskonnas	201
VIII ülemaaline metsateenijate kongress	248

Metsa- ja jahiasjanduse
kuukiri

Eesti Mets

lõpetab käesoleva numbriga
oma seitsmenda aastakäigu.

Eelituleval 1928. aastal ilmub «EESTI METS» endi-
selt üks kord kuus ja maksab aastas 400 mk. ja
poolaastas 200 mk.

E. M. Ühingu keskjuhatusel on kavatsus 1928. a.
«EESTI METS'as» ära trükkida

Woltveti metsakooli loengute konspektid,

mis metsamehi tõsiselt huvitama peaksid, sest sel-
lega antakse igale tellijale võimalus neid loenguid
ilma mingi lisatasuta kätte saada.

Keskjuhatus loodab, et metsamehed tuleval
aastal suuremal arvul «EESTI METS'A» tellivad,
mis võimaldaks «EESTI METS'A» lehekülgede arvu
tõsta.

Tahate teie oma raha paigutada
kindlasse kohta, siis osike

LUTHERI MOOBLIT

Meie mööbli osimine ei ole mitte kulu,
vaid sisseseadesse paigutatud kapi-
tal, sest teie ei omanda mitte hooaja
artikleid, vaid asju, mida teie oma
eluaeg tarvitate ja mis teile kestvalt
rõõmu valmistavad. Maitserikkalt ja
mugavalt sisseseatud kodu on kul-
tuurilise edu tunnusmärk. Meie möö-
bel erineb kõrgeväärtusliku töö ja
— materjali headuse poolest. —

A.-S. A. M. LUTHER

Müügikoht Tallinnas:

Vana Posti tän. 9,

kõnetraat 6-16.

Tartus: E. V. Jürgensi äri, Vana tän. 17,

kõnetraat 7-88.

Valgas: P. Saretoki äri, Kesk tän. 15.